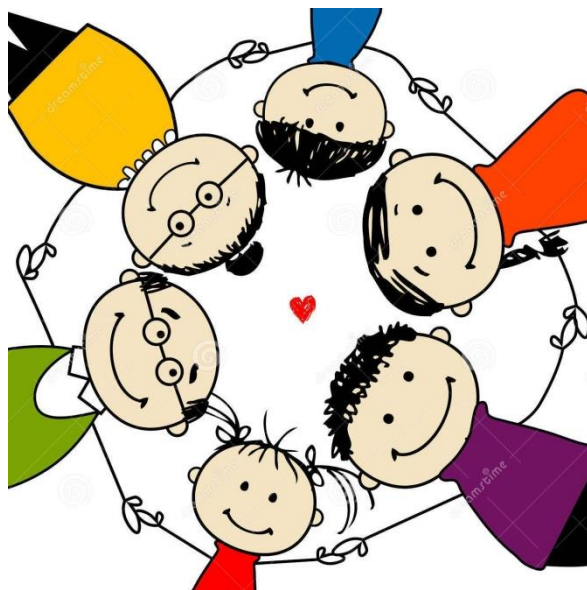




INFORMATĪVAIS MATERIĀLS VECĀKIEM BĒRNU PILSONISKAJĀ UN PATRIOTISKAJĀ AUDZINĀŠANĀ

JAUNAIS GADS



Jaunais gads ir svētki, kad tiek svinēts jauna kalendārā gada sākums. Antīkajā pasaulē Jaunais gads tika svinēts 1. martā, bet mūsdienās vairumā valstu, kur lieto Gregora kalendāru, to atzīmē 1. janvārī. Jauno gadu sāk gaidīt jau vienu dienu iepriekš, tas ir, Vecgada vakarā. Tiklīdz pulkstenis sit pusnakti, tā Jaunā gada iestāšanās parasti tiek atzīmēta ar salūtu, šampanieša glāzi un/vai laimes liešanu. Papildus tam cilvēki viens otru apsveic ar frāzi "Laimīgu Jauno gadu!". Atsevišķās valstīs Jaunais gads tiek atzīmēts arī ar karnevālu.

JAUNĀ GADA TICĒJUMI

- ❖ Vecgada vakarā vajag dziedāt un dancot, tad visu nākamo gadu klāsies labi.
- ❖ Vecgada vakarā jātur durvis un logi vaļā, lai vecais gads tiek projām.
- ❖ Ja kaķis jaungada naktī noķer peli, tad tanī mājā kāds puisis apprecēsies.
- ❖ Veca gada vakarā jātīra zivis un zvīņas vienmēr jānēsā naudas makā, tad visu gadu naudas netrūks.
- ❖ Ja Vecgada naktī tieši pulksten divpadsmitos ieskatās ūdens glāzē, tad tur var ieraudzīt sava izredzētā seju.
- ❖ Jo vairāk cilvēkus Jūs apsveiksiet, jo lielāka veiksmē Jūs sagaida Jaunajā gadā.
- ❖ Jaungada naktī nedrīkst strīdēties, citādi viss gads paies konfliktos.
- ❖ Jaungada naktī nedrīkst raudāt un žēlot sevi, citādi gads būs skumju un depresijas pilns.
- ❖ Ko jaungada naktī redz sapnī, tas nākamajā gadā piepildās.
- ❖ Par kuru puisī jaungada naktī sapņo, tas apprecēs.
- ❖ Ja Jaungada naktī piepildīsies kāda slepena vēlēšanās, jūsu vēlēšanās piepildīsies visu gadu.

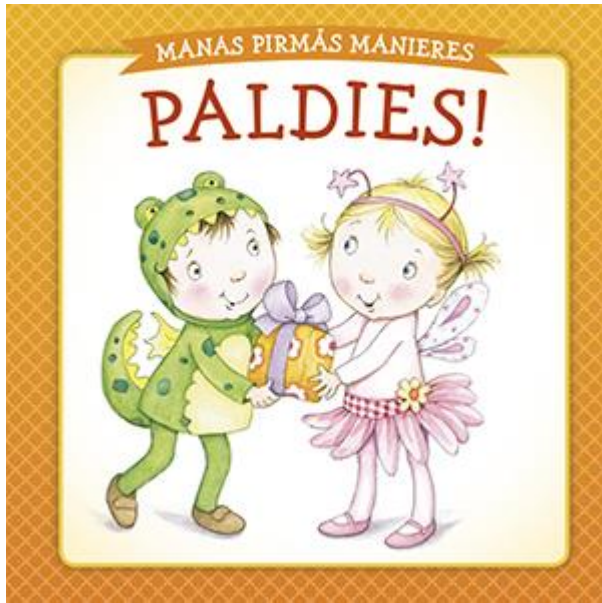
DZEJOĻI PAR JAUNGO GADU

Zaķīts priecīgs lien no
krūma,
Līdz pat līpai sniegos stieg.
Tomēr dūšīgs cilpo ciemos:
Jauns gads līksmi jāsatiek!

Vecais gads jau projām
pošas,
Māj ar roku ardievas.
Jaunam gadam jaunas
balvas,
Jauni pārsteigumi būs.



STARPTAUTISKĀ "PALDIES" DIENA



11.janvāris ir gada pats pieklājīgākais datums – šajā dienā atzīmē Starptautisko „paldies” dienu, šajā dienā būtu vēlams pateikt paldies tiem, kas atrodas jums blakus un visiem, kas jums daudz nozīmē.

Šie svētki ir sākušies pēc ANO un UNESCO iniciatīvas. Pēc psihologu domām, cilvēki lieliski apzinās labas uzvedības nozīmi, to nepieciešamību ikdienas dzīvē, bet lielāko tiesu pateicība tiek pausta, neaizdomājoties par tās jēgu. Tomēr pateicības vārdiem ir maģiska iedarbība, ar to palīdzību cilvēki dāvina prieku cits citam un pauž uzmanību, bez kuras nevar dzīvot neviens cilvēks.

Psihologi ir pārliecināti, ka pateicības vārdi ir mutiski glāsti un tie spēj nomierināt un sasildīt ar savu siltumu. Galvenais, lai paldies tiktu teikts no visas sirds. Un ne par velti kopš seniem laikiem tautās eksistē ticējums – nedrīkst teikt paldies tajā mirklī, kad esi dusmīgs.

Daugavpils pilsētas 1. pirmsskolas izglītības iestāde var jums novēl šajā „paldies” dienā atcerēties savus mīļos un tuvos un no visas sirds pateikt viņiem paldies par visu, ko mēs uzskatām paši par sevi saprotamu bet, kas mums ikdienā dod spēku būt tādiem, kādi mēs esam.

KĀ PATEIKT VĀRDU "PALDIES" 51 VALODĀ

Afrikāņu – dankie

Albāņu – faleminderit

Angļu –thank you

Arābu – shukran

Armēņu –

Շնորհակալություն /
chnorakaloutioun

Bosniešu – hvala

Bulgāru – благодаря

Čehu – děkuji

Dāņu – tak

Ēbreju – תודה / todah

Franču – merci

Grieķu – ευχαριστώ (ef-
hah-rees-TOH)

Havajiešu – mahalo

Hindi –shukriya

Horvātu – hvala (HVA-
la)

Holandiešu – danku

Igaunu – tänan

Islandiešu – takk

Indonēziešu – terima
kasih

Itāļu – grazie (

Japāņu – arigatō

Jidiša – a dank

Kataloņu – gràcies

Kantoņu – Mh'gōi

Krievu – спасибо

Korejiešu – 감사합니다
(gamsahamnida)

Libāņu – choukrane

Lietuviešu – ačiū

Maķedoniešu –

Благодарам

Malajiešu – terima

kasih

Maltiešu – grazzi

Mandarīnu – Xièxiè

Mongoļu – Баярлалаа

Norvēģu – takk

Poļu – dziękuję

Portugāļu – obrigado

Rumāņu – mulțumesc

Slovāku – Ďakujem

Slovēņu – hvala

Spāņu – gracias

Somu – kiitos

Tamilas – nandri

Taizemes – kop khun

Turku – teşekkür
ederim

Ukraiņu – Дякую

Ungāru – köszönöm

Vācu – danke

Velsiešu – diolch

Zulu – ngiyabonga

Zviedru – tack

1991. GADA BARIKĀŽU AIZSTĀVJU ATCERES DIENA



20. janvāris — 1991. gada barikāžu aizstāvju atceres diena.

Barikāžu laiks ir vēsturisks apzīmējums 1990.gada 4.maijā atjauno tās Latvijas Republikas aizsardzības pasākumiem, kas tika organizēti Rīgā un citās Latvijas pilsētās no 1991. gada 13.līdz 27. janvārim. Plašākā nozīmē šis apzīmējums var tikt attiecināts uz laika periodu līdz 1991. gada 21. augustam,

kad notika pēdējais OMON specvienību uzbrukums Jēkaba ielas barikādēm.

Barikāžu aizstāvju nevardarbīgā pretošanās ne tikai deva pretsparu OMON specvienībām, bet arī ar plaša starptautiskā atbalsta palīdzību novērsa PSRS vadības lēmumu izsludināt ārkārtas stāvokli Latvijā un no Krievijas ievest PSRS regulāro karaspēku.^[1] Kopš 1996. gada janvāra vairāk nekā 30 tūkstoši barikāžu aizstāvju ir apbalvoti ar Barikāžu dalībnieka piemiņas zīmēm.

Barikāžu piemineklis Vecrīgā



Latvijas banka 2006. Gadā izlaistās viena lata monētas Barikāžu laika piemiņai.



METEŅI



Meteni, dažkārt saukti arī par Metenīdienu, ir vieni no **latviešu gadskārtām** jeb gadskārtu svētkiem, kas tradicionāli tiek svinēti **6. februārī**. Meteni ir nosacīts **viduspunkts starp Ziemassvētkiem un Lieldienām** jeb ziemas un pavasara saulgriežiem, kas iezīmē ziemas beigu tuvošanos un pavasara tuvošanos, līdz ar to Metenus var dēvēt arī par **pavasara gaidīšanas svētkiem**. Jāpiemin, ka Meteņu svinēšanā ir saglabājušās senas vecā gada aizvadīšanas tradīcijas, jo senās indoeiropiešu tautas, tostarp senlatvieši, gadu miju svinēja mūsdienu februāra vidū, tāpēc Metenus varētu dēvēt

arī par **senlatviešu Vecgada vakaru**.

Nereti Metenus svin arī **7 nedēļas pirms Lieldienām**, uzreiz pēc Metenim aizsākot **katoļu lielo gavēni**, kas ilgst līdz pat Lieldienām. Ja Meteni tiek svinēti saskaņā ar Baznīcas nostādņēm, tad tie ik gadu iekrīt kādā **februāra vai marta** sākuma datumā. Vienu vārdu sakot, tie, kas Metenus svin saskaņā ar senlatviešu **Saules gada kalendāru**, Metenus svin 6. februārī, bet tie, kas svin svētku saskaņā ar **kristiešu svētku kalendāru**. Meteni, atkarībā no kultūrvēsturiskā novada, **tiek saukti dažādos vārdos** – par Metenim, Vastlāviem, Lastvāgiem, Miesmešiem, Miezmežu dienu, Aizgavēni, Buduļu vakaru, Pīrāgu dienu, kā arī citādi. Jāmin arī fakts, ka senāk senlatviešu vārds “**meti**” apzīmēja **laika griežus**, tādēļ arī Meteni, kas ir viens no laika griežu punktiem, ir nosaukti tieši tādā vārdā. Metēnos, kā jau laika griežos, **noslēdzās ziemas darbi, un sākās pavasara darbi**..

SVĒTKU TRADĪCIJAS

- ❖ Metēnos bija jāēd un jādzer līdz mielēm.
- ❖ Šajā laikā tika kautas cūkas, tāpēc tradicionālie svētku ēdieni bija cūkas galva un plāceņi.
- ❖ Vecāki meta dāvanas saviem bērniem no istabas augšas, jo Laima metēnos no augšas metot savas dāvanas.

TAUTASDZIESMA

Ap Meteni slaidi laižu,
Lai liniņi gari aug;
Ap Lieldienu šūpojos,
Lai telītes barojas.

Nāc, māsiņa, ciemoties
Metenīša vakarai:
Būs pupiņas, būs zirņi,
Būs cūciņas šņukurītis.



SV. VALENTĪNA DIENA



Svētā Valentīna diena, sarunvalodā vienkārši **Valentīna diena**, ir mīlestības svētki, kas katru gadu tiek svinēti 14. februārī. Šajā dienā mīļotie cilvēki ar apsveikumiem un dāvanām pastiprināti pauž savu mīlestību vienam pret otru.

Lai gan ir bijuši vairāki kristiešu mocekļi, kuriem vārds bija Valentīns, visticamāk Valentīna diena ir nosaukta par godu priesterim, kas bija moceklis aptuveni 270. gadā imperatora Klaudija II valdīšanas laikā. Saskaņā ar leģendu, priesteris rakstīja vēstules cietuma uzrauga meitai, ar kuru viņš bija sadraudzējies un kurā bija iemīlējis. Vēstules viņš esot parakstījis ar frāzi "no Tava Valentīna". Svētku pirmsākumi tiek saistīti ar romiešu svētkiem Luperkālijām (*Lupercalia*), kas svinēti februāra vidū. Šajos svētkos svinēja pavasara atnākšanu, tika veikti auglības rituāli, kā arī salozēja pa pāriem sievietes ar vīriešiem. 5. gadsimta beigās pāvests Gelasijs I pārdēvēja Luperkālijas par Svētā Valentīna dienu. Aptuveni 14. gadsimtā Svētā Valentīna diena kļuva

par romantikas dienu un ieguva tradīcijas, kas vairāk līdzinās mūsdienu Svētā Valentīna dienas svinēšanas tradīcijām.

VALENTĪNDIENAS TICĒJUMI

- ❖ Pastāv ticējums, ka, Valentīndienā, nopūšot noziedējušas pienenes pūkas un pēc tam saskaitot nenopūstās, var uzzināt, cik bērnu būs dzīves laikā.
- ❖ Dažās valstīs jauna sieviete kā dāvanu no vīrieša Valentīndienā var saņemt kādu apģērba gabalu. Pastāv ticējums: ja viņa patur šo dāvanu, tad vēlāk apprecēsies ar tās dāvinātāju.
- ❖ Agrāk ļaudis ticēja: ja sieviete Valentīna dienā redz pār galvu pārlidojam sarkankrūtīti, viņa apprecēsies ar jūrnieku. Ja redz zvirbuli, tad apprecēsies ar nabadzīgu vīru un būs ļoti laimīga. Savukārt, ja sieviete Valentīndienā ierauga zelta monētu, viņa apprecēsies ar miljonāru.
- ❖ Dažās valstīs tic, ka nākamo bērnu skaitu var uzzināt arī tad, ja Valentīna dienā pārgriež uz pusēm ābolu un saskaita, cik tajā sēkliņu.
- ❖ Velsā bija paraža grebt koka karotes un pasniegt tās kā dāvanas 14. februārī. Izplatītākie greznojumi uz grebtajām karotēm bija sirsnīgas, atslēgas un atslēgas caurumi. Šo greznojumu nozīme bija: «Atslēdz manu sirdi!»



STARPTAUTISKĀ DZIMTĀS VALODAS DIENA



**21. februārī pēc UNESCO
iniciatīvas visā pasaulē atzīmē
Starptautisko dzimtās valodas
dienu, lai izceltu valodas nozīmi
ikdienas komunikācijā,
pašizpausmē, sabiedrības
veidošanā, zināšanu apgūšanā
un tālākā nodošanā. Šajā dienā
UNESCO aicina novērtēt valodu
un kultūru daudzveidību, kas
bagātina un saliedē sabiedrību**

un veicina starpkultūru dialogu.

VISS IZPLATĪTĀKĀS DZIMTĀS VALODAS MŪSU PIRMSSKOLĀ:

Latviešu valoda ir dzimtā valoda apmēram 1,7 miljoniem cilvēku, galvenokārt Latvijā, kur tā ir vienīgā valsts valoda. Lielākās latviešu valodas pratēju kopienas ārpus Latvijas ir Īrijā, Austrālijā, ASV, Zviedrijā, Lielbritānijā, Vācijā, Brazīlijā, Krievijā. Latviešu valoda pieder indoeiropiešu valodu saimes baltu valodu grupai. Senākie rakstu paraugi latviešu valodā — baznīcas dziesmu tulkojumi Vidzemes dialektā — ir no 1530. gada.

Latgaliešu valoda (*latgaļu volūda*, arī *latgalīšu volūda*) ir latviešu valodas paveids. Tā ir dzimtā valoda apmēram 165 000 cilvēku, galvenokārt Latvijā. Lielākās latgaliešu valodas pratēju kopienas ārzemēs ir Krievijā. Latgaliešu valoda pieder indoeiropiešu valodu saimes baltu valodu grupai.

Krievu valoda ir teritoriāli ļoti plaši izplatīta Eirāzijas kontinentā, un ir skaitliski lielākā no slāvu valodām. Krievu valoda pieder indoeiropiešu valodu saimei. Slāvu valodu grupā krievu valoda ir viena no trim šobrīd dzīvajām austrumslāvu apakšgrupas valodām — pārējās divas ir baltkrievu un ukraiņu. Rakstu pieminekļi austrumslāvu valodās pastāv kopš 10. gadsimta. Krievu valoda saglabā austrumslāvu valodām raksturīgo sintētiski-fleksīvo struktūru un slāvu valodām kopīgu vārdu krājumu, tomēr mūsdienu krievu valodā ir liels daudzums aizgūtu vārdu un zinātnisku terminu. Krievu valoda ir viena no ANO darba valodām Runātāju skaits: Dzimtā valoda: ap 164 milj. Otrā valoda: ap 114 milj. (2006)^[1] Kopā: 300 - 350 milj.

Poļu valoda ir viena no rietumslāvu valodām. Tā ir Polijasvalsts valoda un viena no Eiropas Savienības oficiālajām valodām. Poļu valoda ir no indoeiropiešu valodu grupas, slāvu valodu apakšgrupas. Tā ir trešā izplatītākā slāvu valoda pēc runātāju skaita aiz krievu un ukraiņu valodām. Vislīdzīgākās ir čehu un slovāku valodas. Poļu valoda lielākoties tiek lietota Polijā. Gandrīz 97% no Polijas iedzīvotājiem ir norādījuši, ka viņu dzimtā valoda ir poļu valoda. Citās valstīs poļu valodu galvenokārt lieto attiecīgajās valstīs dzīvojošie poļi. Vislielākās poļu minoritātes ir Baltkrievijā, Ukrainā un Lietuvā. Salīdzinoši daudz poļu dzīvo un līdz ar to lieto poļu valodu arī Latvijā, Apvienotajā Karalistē, Rumānijā, Čehijā, Krievijā, Brazīlijā, Argentīnā, Amerikas Savienotajās Valstīs, Kanādā, Vācijā, Francijā, Austrālijā, Īrijā un Izraēlā. Runātāju skaits: 38,6 miljoni (2012. gadā)

PAVASARIS



Pavasaris jeb **ziedonis** ir pārejas gadalaiks no ziemas uz vasaru. Šis gadalaiks ir laiks, kad daba pamostas un atdzīvojas no ziemas bargā sala. Astronomiskais pavasaris ziemeļu puslodēsākas pavasara ekvinokcijas brīdī (20. vai 21. martā) un ilgst līdz 21. jūnijam.

PAVASARA TIPI

Kalendārais pavasaris — laika posms no 1.

martha līdz 31. maijam ieskaitot.

Astronomiskais pavasaris — ziemeļu puslodē iestājas brīdī, kad saule šķērso debess ekvatoru pavasara punktā. Diena ar nakti ir vienādā garumā un diena pamazām kļūs garāka par nakti. Katru gadu astronomiskā pavasara iestāšanās laiks nedaudz atšķiras laika skaitīšanas sistēmas dēļ.

Meteoroloģiskais pavasaris — sākas, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra ir stabili vienāda vai augstāka par 0 grādiem.

VEICINI BĒRNA PATSTĀVĪBU – IESAISTI PAVASARA TĪRĪŠANĀ

- ❖ **Sastādi darbu** Lūdz viedokli katram ģimenes loceklim – arī pašiem mazākajiem, jautājot, ko katrs labprāt paveiktu. Iesaistot bērnu darbos, veicināsi viņa patstāvību un iniciatīvu. Tādā veidā visi ģimenes locekļi jutīsies iesaistīti procesā un veiks darbus ar lielāku apņēmību. Psiholoģiski uz papīra uzrakstītais šķiet “ar lielāku svaru” nekā mutiski pateiktais.
- ❖ **Risini uzdevumus komandā.** Kopā paveiktais spēj sagādāt prieku, turklāt pavasara tīrīšanas darbos strādāt komandā ir vieglāk nekā individuāli. Ļauj bērnam darboties – tā gan pašam, gan bērnam gandarījuma izjūta būs lielāka. Svarīgi izvēlēties vecumam atbilstošus darbus – mazākie spēs īslaicīgāk nodarboties ar kādu no vienkāršākiem uzdevumiem (notīrīt putekļus, sašķirot lietas, sagrābt lapas), skolas vecuma bērni tam varēs veltīt vairāk laika.
- ❖ **Tīri ar gaumi.** Lai bērnam (un arī pieaugušajiem) uzkopšana būtu vienlīdz patīkama un interesanta, katrs var uzvilkt spilgtu priekšautu, košus cimdsus un likt lietā krāsainas lupatiņas, birstes vai grābekļus. Jo trakulīgāk, jo jautrāk! Ļauj mazajam “sapucēt vecākus” un izvēlēties, ko pats vēlas vilkt.
- ❖ **Izvairies no ķīmijas!** Lai talka saistītos ar patīkamu pieredzi, izvēlies bērniem (uz sev) nekaitīgus, dabiskus tīrīšanas līdzekļus.
- ❖ **Ieskandini talku ar mīļākajām dziesmām!** Aicini bērnu izlemt, kuru dziesmu vai izpildītāju pavadībā darbosieties un atlasiet jaunas fona dziesmas labam noskaņojumam. Atbalsti un uzteic bērna izvēli – vai tas būtu Dona “Susuriņš”, Musiqq “Sekundes”, “Dino piedzīvojumu” vai “Lupatiņu” mēdīņš.
- ❖ **Garage sales jeb tiec vaļā no lūžņiem!** Vecās tehnikas izjaukšana, labošana un lietu kārtošana aizraus gan tēti, gan mazo. Vīrietim tā būs iespēja nodot zināšanas par tehniku un fiziku, kā arī bērnam uzticēt kādu azartisku un reizē atbildīgu darbiņu, piemēram, izjaukt detaļās kādu lampu vai sašķirot skrūvītes pēc lieluma. Salaboto tētis varēs atdot kaimiņam vai pārdot kādam, kam tas tiešām nepieciešams.
- ❖ **Apbalvo sevi un palīgus!** Pēc paveiktā visiem mazajiem un lielajiem darba rūķiem sagādā jauku pārsteigumu – pastaigu, izbraucienu, kino vai gardu maltīti.

STARPTAUTISKĀ SIEVIEŠU DIENA



8.marts Starptautiskā sieviešu diena ir starptautiska sieviešu solidaritātes diena, ko svin lielā daļā valstu (tajās, kur pie varas ir sociālistiskāspartijas, vai arī tām ir liela ietekme).

Šī diena veltīta visām sievietēm, neatkarīgi no to sociālā vai bioloģiskā statusa (Mātes diena ir veltīta tikai sievietēm mātēm, Svētā Valentīna diena — mīlētājiem).

SIEVIEŠU DIENAS SVINĒŠANA

Pirmo reizi Sieviešu dienu sāka svinēt ASV — 1909. gadā Amerikas sociālistiskā partija izsludināja februāra pēdējo svētdienu par Nacionālo sieviešu dienu. To svinēja līdz 1913. gadam.

1910. gada 27. augustā Kopenhāgenā notiekošajā Starptautiskajā sociālistiskajā sieviešu konferencē (Otrās internacionāles VIII kongresa ietvaros) vācu sociāliste Klāra Cetkina ierosināja sākt svinēt starptautisku sieviešu solidaritātes dienu. Viņu atbalstīja Vācijas sociāldemokrātu partijas Centrālās komitejas locekle Helēna Grinberga, apstiprinot 19. martu kā svinamo datumu. Jau nākamajā gadā 19. martu kā starptautisko sieviešu solidaritātes dienu plaši svinēja sociāldemokrāti un tiem simpatizējošie Vācijas impērijā, Austroungārijas impērijā, Dānijas karalistē, Šveicē.

1913. gadā starptautisko sieviešu solidaritātes dienu Vācijā svinēja 12. martā, Austroungārijas zemēs, Šveicē, Nīderlandē — 9. martā, Krievijas impērijā un Francijā — 2. martā.

1914. gadā lielākajā daļā Eiropas valstu šo dienu sāka svinēt 8. martā.

1921. gadā Padomju Krievijā II Komunistiskajā sieviešu konferencē nolēma atzīmēt starptautisko sieviešu solidaritātes dienu 8. martā, pieminot 1917. gada 8. martā Pēterburgā notikušo sieviešu streiku, kas aizsāka Februāra revolūciju.

1966. gada 8. maiju ar PSRS Augstākās padomes prezidija lēmumu Starptautisko sieviešu dienu izsludināja par valsts svētkiem un brīvdienu.

1975. gada 8. martā ANO sāka svinēt Starptautisko sieviešu dienu. 1977. gadā ANO Ģenerālā asambleja ar rezolūciju Nr. A/RES/32/142 ieteica dalībvalstīm katru gadu (datumu izvēloties atbilstoši vietējai kultūrai un paražām) svinēt Cīņas par sieviešu tiesībām un Apvienoto Nāciju organizācijas starptautiskā miera dienu, ko ANO piesaistīja 8. martam.

Šobrīd oficiāli valsts svētki šī diena ir: Gruzijā, Albānijā, Armēnijā, Azerbaidžānā, Baltkrievijā, Bosnijā un Hercegovinā, Bulgārijā, Kamerūnā, Ķīnā, Kubā, Itālijā, Kazahstānā, Kirgizstānā, Maķedonijā, Moldovā, Mongolijā, Melnkalnē, Krievijā, Serbijā, Tadžikistānā, Ukrainā, Uzbekistānā (sasaistot to ar Mātes dienu) un Vjetnamā.

PASAULES ŪDENS DIENA



Kopš 1993. gada 22. martā ik gadu tiek atzīmēta Pasaules ūdens diena, organizējot dažādus izglītojošus un informatīvus pasākumus, lai pievērstu ikviena cilvēka uzmanību ūdens svarīgajai lomai mūsu dzīvē. Latvijā Pasaules ūdens diena tiek atzīmēta kopš 1996. gada. UNESCO LNK aicina ikvienu skolu, interešu apvienību un organizāciju visā Latvijā iesaistīties Pasaules ūdens dienai veltītajos pasākumos, kā arī pašiem kļūt par to organizatoriem, izmantojot dažādu ūdens

tematiku mācību stundās, iesaistoties dažādās iniciatīvās, veicot pētījumus un rīkojot izstādes, rosinot bērnu, jauniešu, sabiedrības izpratni par dzeramā ūdens nozīmi un ūdens nozīmi vispār, kā arī apzinoties draudus, kas ietekmē ūdens resursu izsīkšanu visā pasaulē.

EKSPERIMENTI AR ŪDENI

Krāsainie ziedi

Ziedi barojas no ūdens un absorbē to. Ja puķūdenim pievienosi krāsvielu, kas domāta ēdienam - ziedi pamazām pieņems krāsu.

Šis ir labs veids kā puiši var izpatikt meitenēm - uzdāvinot mīļākās krāsas vai neatrodamas krāsas ziedus.



Varavīksne

Domāju, ka visiem ir zināms, ka dažādiem šķīdumiem ir atšķirīgas masas. Piemēram eļļa ir mazāk blīva par ūdeni tāpēc peld virs tā. Pievienojot mājās atrodamajiem šķīdumiem tikai mazliet ēdiena krāsas (pirms tam izpētot šķīdumu blīvumu) var izveidot skaistu varavīksni.

Starp citu, ievietojot pudelē ar korķi iznāk laba dāvana.



STARPTAUTISKĀ TEĀTRA DIENA



teātrus, gan amatieru teātrus, gan teātra mīļotājus, gan kritiķus, kā arī citus Latvijas iedzīvotājus 27. martā piedalīties plānotajos pasākumos un atzīmēt Starptautisko teātra dienu.

27. marts- Starptautiskā teātra diena Jau 50 gadus pēc Starptautiskā Teātra institūta (ITI UNESCO) iniciatīvas 27. marts tiek atzīmēts kā Starptautiskā teātra diena. ITI Nacionālie centri, aktieri, režisori, teātra darbinieki un cienītāji visā pasaulē atzīmē šos svētkus. Par godu Teātra dienai tiek organizēti visdažādākie pasākumi -gan starptautiski, gan nacionāli. UNESCO Latvijas Nacionālā komisija (LNK) aicina gan profesionālos

KĀPĒC BĒRNIEM VAJADZĒTU APMEKLĒT TEĀTRA PULCIŅU?

- ❖ Teātris bērnu uztur garīgā un fiziskā formā. Aktierim jābūt izturīgam, smaidīgam, jābūt gatavam, ka visu laiku skatītāju uzmanība ir pievērsta viņam.
- ❖ Teātra nodarbībās bērns iemācās sevi pasniegt, kas lieti noder tālākā dzīvē komunikācijā ar apkārtējiem.
- ❖ Teātra izrādē nemitīgi notiek koncentrēšanās un domāšana, tādējādi izrādē piedalās gan bērna prāts, gan ķermenis, kas darbojas uz skatuves.
- ❖ Teātris attīsta radošo garu un iztēli. Iztēle ir visas dzīves mācība.
- ❖ Teātris palīdz attīstīt individualitāti, izteikt savas jūtas.
- ❖ Teātris māca vienkārši dzīvot, ko var pielīdzināt reālajai dzīvei, kad ir jāiet, jādara, jārunā, jābūt sabiedrībā.
- ❖ Teātris iemāca precizitāti, kārtību un *savākšanos*, jo teātris un mēģinājumi sākas noteiktā laikā, kurā ir jāieklaujas.
- ❖ Teātris veicina sabiedriskumu. Spēlējot uz vienas skatuves vienā izrādē bērni sadraudzējas uz visu mūžu. Jo vairāk mūsu bērnu bērnībā mēs atradīsim viņiem labus, intelektuālus draugus, jo labāka sabiedrība viņiem būs apkārt.
- ❖ Teātris var būt arī kā terapija, kādas emocionālas problēmas risinājums. Tas var palīdzēt pat vairāk kā psihologs, jo, esot uz skatuves, spēlējot etīdes, var uzzināt, kas uztrauc bērnu, par ko viņš domā, kas notiek viņa dzīvē.
- ❖ Izvēloties ledus teātri, papildu iepriekš minētajām priekšrocībām, iespējams nostiprināt arī veselību.
- ❖ Izvēloties teātra pulciņu ārpus skolas, ir lielas iespējas doties viesizrādēs uz ārzemēm.



LIELDIENAS

Liieldienas - lielākie svētki kristīgajā pasaulē, kad tiek godināta Kristus augšāmcelšanās. Tāpat šī diena tiek atzīmēta arī tautas tradīciju garā - ar šūpošanos, olu ripināšanu un dziedāšanu..

Tieši uz Liieldienu svinībām bijusi vērsta visa iepriekšējā - Klusā, jeb Lielā nedēļa, kad ticīgie gatavojušies trim svētajām dienām jeb *Triduum*, kas iesākās ar dievkalpojumu ceturtdienas vakarā, turpinājās ar Krusta ceļa lūgšanu un dievkalpojumu piektdien, kurā tika pārdomātas Kristus ciešanas un nāve pie krusta, un kas noslēdzas sestdienas vakara dievkalpojumā, kad tika svinēta Liieldienu vigīlija jeb ieskaņa. Tad arī tika svētīta uguns un aizdegta Liieldienu svece - Kristus simbols, kā arī svētīts Kristības ūdens. Vigīlijas dievkalpojumā ticīgie atjaunoja kristības solījumus, kas pieprasa atsacīties no ļaunā un pastāvēt ticībā Dievam.

Liieldienu svētkos svinēto ieiešanu jaunajā dzīvē, kuru atnesa Kristus, augšāmceloties no kapa, kristīgā baznīca svin 50 dienas - līdz pat Vasarsvētkiem.

Latviešu folklorā rodamas daudz un dažādas tradīcijas, ieražas un ticējumi par to, kas jādara Liieldienās, lai labi satiktu ar kaimiņiem un lai mājās valdītu labklājība un pārticība:

- Tā Liieldienās olas ir jāvēra katrai saimniecei, lai būtu laba satikšana ar saimi un kaimiņiem.
- Sīpolu mizās krāsotas olas būs dzeltenas vai brūnas, bet brūnums kļūs vēl spilgtāks, ja pie sīpolu mizām pieliek kafijas biezumus, savukārt alkšņu mizas dod brūni iesarkanu krāsu, bērzu lapas, mētras, sūnas dod dzeltenīgu zaļu, bet rudzu zāle - koši zaļu krāsu.
- Lai olas būtu raibākas, tās var vārīt krāsainās lupatiņās, vienā var iebērt putrimus, otrā ielikt kādu krāsainu dzīparu un notīt lupatiņu. Citām olām var pietīt bērzu lapiņas, egļu skuju un sūniņas vai mizas. Lai olas pēc krāsošanas būtu spodras, tās vēl karstas aprīvē ar speķa gabaliņu.

LIELDIENU DZEJOĻI:

Glabāsim Liieldienu saulīti sirdīs,
Glabāsim Liieldienu prieku arvien,
Lai pazūd tumsa, kas dvēseles tirdī.
Liieldienu saule lai atspīd arvien.

Šūpojies Liieldienās,
Priecājies Liieldienās -
Par baltiem pūpoliem,
Par raibām oliņām.



JOKU DIENA



Joku diena tiek svinēta dažādās valstīs 1. aprīlī. Tā nav nacionālā brīvdiena, taču šajā dienā cilvēki izjoko cits citu. Joku jeb smieklu diena, kad cilvēki savā starpā izspēlē dažādus jokus un sīkas blēdības. Par to, kā radās pirmā aprīļa joki un kāpēc cilvēki šajā dienā cenšas izjokot viens otru, vienotas teorijas nav. Saskaņā ar vienu no tām Joku diena saistīta ar pavasara iestāšanos, kad dabā ir mainīgi laikapstākļi – vienu dienu spīd saule, bet jau nākamajā snieg sniegs.

Mums visiem ir zināmas sen pārbaudītas patiesības – cilvēki, kuri smejas, ir simpātiski, smaids uzpērk un valdzina, smieklis ir dvēseles un sirds atslēga uz gaišu dzīvi. Daudziem tas būs pārsteidzoši, bet, izrādās, smiekliem ir veltīta īpaša zinātnes nozare – getoloģija, ar kuru nodarbojas Starptautiskā praktiskā un terapeitiskā humora asociācija, kas ir pasaulē lielākais smieklu pētīšanas institūts. Arī Latvijā smieklu terapija tiek praktizēta turpat desmit gadu. Psihologi iesaka sākt rītu nevis ar kriminālo ziņu lasīšanu, bet gan ar joku un anekdošu lappušu pārlapošanu.

BĒRNU ANEKDOTES

Mūsdienu bērni
bērnudārzā:

Divi bērni bērnudārza
sarunājas:

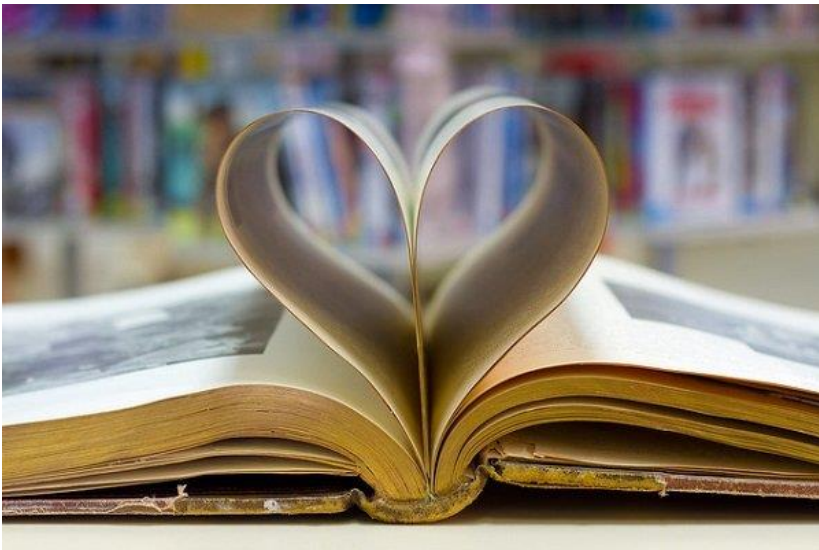
– Un tavi vecāki kur
iepazinās?
Draugiem.lv vai
facebook.com?

Veikalā:

Puisīt, Tu esi
pārliecināts, ka Tevi
mamma sūtīja pēc 5kg
konfekšu un 200g
kartupeļu?

Mūsdienu bērni 2 gadu
vecumā prot: atbloķēt
telefonu, atbloķēt
planšetdatoru, ieslēgt
datoru, ieslēgt
televizoru... Ko es darīju
2 gadu vecumā? Ēdu
smiltis.

PASAULES GRĀMATU DIENA



Pasaules grāmatu diena ir ikgadēja starptautiska UNESCO organizēta svinama diena, kuras mērķis ir godināt autorus, kā arī aicināt cilvēkus vairāk pievērsties gan grāmatu lasīšanai, gan rakstīšanai. To visā pasaulē svin 23. aprīlī, izņemot Lielbritāniju un Īriju, kur to atzīmē marta pirmajā ceturtdienā.

KĀ IEINTERESĒT LASĪT?

- ❖ **LASIET BĒRNAM PRIEKŠĀ UN PĀRRUNĀJIET IZLASĪTO.** Amerikāņu filozofs Maikls Džurians (Michael Gurian) iesaka vecākiem savam pirmsskolas vecuma dēlam izveidot ikdienas lasīšanas rituālus, vispirms lasot priekšā, vēlāk, kad lasītprasme apgūta, kādu brīdi no kopējā lasīšanai atvēlētā laika ļaujot lasīt priekšā vecākiem.
- ❖ **VECĀKS UN BĒRNS TEKSTU LASA UZ PUSĒM.** Amerikāņu novelists Maikls Sulivans (Michael Sullivan) iesaka vecākiem lasīt kopā ar saviem dēliem, jo daudziem zēniem ir grūtības lasīt, bet stāsti joprojām šķiet vilinoši, tādēļ tēvs var izlasīt pusi teksta, bet dēls – otru pusi. Ja lasāmais materiāls ir pārāk grūts, bet stāsts – ļoti labs, to var vienkārši izlasīt priekšā, jo arī klausīšanās iedrošina zēnus lasīt.
- ❖ **PĀRTRAUCIET LASĪT VISINTERESANTĀKAJĀ VIETĀ.** Krievu literatūras skolēnu grāmatu autore Olga Kubasova (Ольга Кубасова) rekomendē izmantot lasīšanu ar turpinājumiem, kad skolotājs vai kāds no ģimenes skaļi lasa priekšā, bet pārtrauc lasīšanu pašā interesantākajā un aizraujošākajā vietā, piedāvājot bērnam pašam lasīt tālāk. **SMEJIETIES KOPĀ PAR JOCĪGO.** Profesore Sarmīte Tūbele, atsaucoties uz vācu pētnieču Ingridas Nāgeles (Ingrid Nagele) un Renātes Valtinas (Renate Valtin) paustajiem uzskatiem, bērna ieinteresēšanai lasīšanā rekomendē smieties kopā ar bērnu, ja lasītais ir jocīgs, jo pozitīvās emocijas atbrīvo.
- ❖ **IZVEIDOJIET ĒRTU VIETU LASĪŠANAI.** Tā kā A. Ozolas pētījuma rezultāti apliecina, ka zēnu mājās visbiežāk nav piemērotas vietas, lai ērti lasītu, S. Tūbele iesaka zēnu vecākiem iekārtot īpašu stūrīti bērna istabā vai mājīgu un ērtu vietu lasīšanai kopējā dzīvojamajā platībā, turklāt, redzot, ka bērns lasa, – bez vajadzības netraucēt.
- ❖ **IEPLĀNOJIET VAKARU BEZ TELEVIZORA.** Pētījuma gaitā tika gūts secinājums, ka vecāku attieksme pret lasīšanu ietekmē arī bērnu attieksmi pret lasīšanu. Mainīt pieaugušo ieradumus ir sarežģīti, tomēr, pat ja tētim, esot mājās, labāk gribas pavadīt laiku pie televizora, varbūt ir iespēja vismaz vienu vakaru nedēļā televizoru izslēgt. Un varbūt tieši tad atrodas laiks kāda praktiska mērķa sasniegšanai sameklēt sev noderīgo rakstītā vārda pasaulē.

KRĀSU DIENA



27.aprīlī tiek svinēta vispasaules Krāsu diena!

KĀDAS KRĀSAS IR JĀĢĒRBJ KATRĀ NEDĒĻAS DIENĀ?

PIRMDIENA

Tā ir Mēness diena. Pirmā

nedēļas diena atšķiras ar nestabilu un ļoti mainīgu noskaņojumu.

Labvēlīgās krāsas: sudrabotā, baltā, dzeltenā, gaiši zilā

Ir pieņemami: rozā, zaļā, pelēkā, šokolādes, violetā, visi gaišie toņi

OTRDIENA

Marsa diena nes aktīvu enerģētiku un sāncensības garu ar vēlmi uzvarēt.

Labvēlīgās krāsas: sarkanā, brūnā

Ir pieņemami: gaiši zilā, pelnu, zelta, safrāna, visu toņu sarkanā

TREŠDIENA

Merkura diena atšķiras ar labvēlīgu atmosfēru. Merkura simbolizē aktīvu saskarsmi.

Labvēlīgās krāsas: pelēkā, dzeltenā

Ir pieņemami: zaļā, gaiši zilā, pelnu, zelta

CETURTDIENA

Jupitera diena izstaro ļoti pozitīvu enerģētiku. Tā ir veiksmes diena. Parasti visi laimīgie notikumi notiek tieši ceturtdienās.

Labvēlīgās krāsas: violetā, rozā, ceriņu, safrāna

Ir pieņemami: sarkanā, gaiši zilā, tumši zilā, zaļā, brūnā, baltā

PIEKTDIENA

Venēras diena nes mierīgu un harmonisku enerģētiku, taču no otras puses tai ir raksturīgi spēcīgi jūtu uzliesmojumi.

Labvēlīgās krāsas: gaiši zilā, tirkīzzilā, baltā, tumši zilā, rozā, sarkanā

Ir pieņemami: pelnu, zaļā, brūnā

SESTDIENA

Saturna diena ir papildīta ar noslēpumainu enerģētiku.

Labvēlīgās krāsas: melnā, tumši zilā, pelēkā

Ir pieņemami: brūnā, zaļā

SVĒTDIENA

Saules diena nes priecīgu enerģiju un radošumu.

Labvēlīgās krāsas: zelta, dzeltenā

Ir pieņemami: baltā, rozā, gaiši zilā, zaļā, visi gaišie toņi

DARBA SVĒTKI



Darba svētki, starptautiski zināmi kā **Starptautiskā strādnieku diena**, ir strādnieku svētki, kurus organizē strādnieku kustība, anarhisti, sociāldemokrāti, sociālisti un komunisti Starptautisko strādnieku dienu svin **1. maijā**.

Dažās valstīs Darba svētkus atzīmē citās dienās, piemēram, Apvienotajā Karalistē un Īrijā Darba svētki tiek svinēti pirmajā maija pirmdienā, savukārt Amerikas Savienotajās

Valstīs, Japānā, Austrālijā un Jaunzēlandē tos svin citos mēnešos. Lielākajā daļā valstu Darba svētki ir brīvdiena, dažās valstīs 1. maijs ir brīvdiena citu svētku dēļ.

Lai gan pašlaik Darba svētkus atzīmē lielākajā daļā valstu, Aukstā kara laikā tos īpaši svinēja komunistiskajās valstīs. Arī pašlaik komunistiskajās valstīs, piemēram, Kubā, Ķīnā un Ziemeļkorejā 1. maijā notiek vērienīgas valsts atbalstītas svinības.

TAUTASDZIESMAS PAR DARBA TIKUMS

Agri brāļu gaiļi dzied,
Bet es agri necēlos;
Zinaj' savu tikumiņu,
Drīz darbiņu padariju.

Ai, dzīvite, ai, dzīvite!
Pie dzīvites vajadzeja
Vieglu roku, vieglu kāju,
Laba gudra padomiņa.

Ai, rociņas, man' rociņas,
Grūta darba ieradušas;
Ne tās bēga kunga riju,
Ne grūto dzirnaviņu.

Auga man gari lini,
Mirka balti ezerā;
Rībēt rīb man aužot,
Skan vālite velejot.

Acis darba izbijās,
Rokas darba nebijās,
Rokas darba nebijās,
Zinajās padarot.

Divi rokas, divi kājas,
Tie bij mani četri kalpi;
Kad tie četri piekusis,
Nevienam nemīlešu.

ASPRĀTĪGI CITĀTI PAR DARBU

1. Es mīlu darbu: tas paņem mani visu. Es varu stundām ilgi sēdēt un skatīties kā strādā citi. */Džeroms K. Džeroms/*
2. Vienmēr pietrūkst laiks, lai padarītu darbu kā vajag, bet lai to atkal pārdarītu, vienmēr ir laiks. */Zakon Meskimenal/*
3. Nekad neatliec uz rītdienu to, ko vari izdarīt parīt. */Alphonse Allais/*
4. Kas būtībā ir slinkis: tas ir parasts cilvēks, kas slinko pat tad, kad izliekas ka strādā. */Alphonse Allais/*
5. Darbs — pēdējais patvērums tiem, kuri neko neprot. */Oskar Wilde/*
6. Kas prot, tas dara, bet kas neprot, tas māca. */Shaw George Bernard/*
7. Kad divi dara vienu un to pašu, tad tas nav vairs viens un tas pats. */Terencijs/*
8. Vairums cilvēku ir gatavi ārkārtīgi smagi strādāt, lai tikai atrastu brīdi – nedaudz padomāt. */Thomas Alva Edison/*
9. Nogurdina nevis pats darbs, cik domas par viņu. */Marcus Fabius Quintilianus/*
10. Es sāku no nulles un ar neatlaidīgu darbu sasniegzu nabadzības stāvokli. */Groucho Marx/*

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES SAPULCES SASAUKŠANAS DIENA

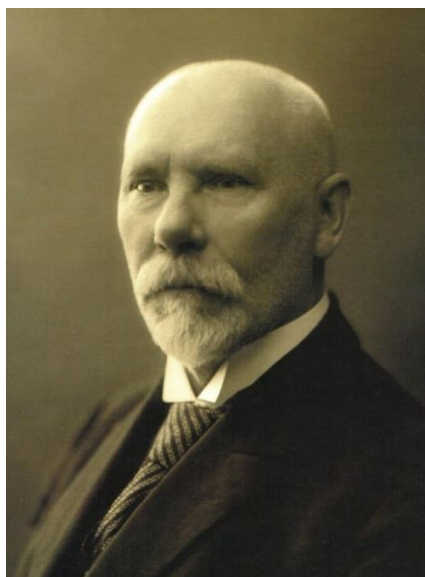


1920.gada 1.maijā uz savu pirmo sēdi sanāca pirmais Latvijas tautas vēlētais parlaments - Satversmes Sapulce.

Tās galvenais uzdevums bija izstrādāt un pieņemt Latvijas Republikas pamatlikumu - Satversmi, likumdošanas ceļā nostiprināt agrāro reformu, valsts simbolus un to lietošanu, veicināt Latvijas Republikas starptautisko atzīšanu, sagatavot Pirmās Saeimas vēlēšanas, kā arī veikt citus Latvijas valstiskuma nostiprināšanas uzdevumus.

Šajā dienā par Satversmes sapulces prezidentu tika ievēlēts Jānis Čakste (1859. - 1927.). J. Čakste ir arī pirmais Latvijas Valsts prezidents.

PIRMAIS LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS - JĀNIS ČAKSTE



Jānis Čakste bija Latvijas Republikas prezidents no 1922.gada līdz 1927.gadam. Viņš bija pirmais Latvijas Republikas prezidents un viņa uzdevumos ietilpa jaunās Latvijas valsts reprezentācija. Čakste apzinājās, ka demokrātiskas un mazas valsts prezidents nedrīkst pārspīlēt ceremonijas ar samākslotu teatrālismu, lai nekļūtu komisks, bet nedrīkst arī pārstāvēt savu republiku ar nolaistu galvu, vienkāršām manierēm un pašapziņas trūkumu, jo tad viņu un viņa valsti necienīs ne zemes iedzīvotāji, ne ārzemju pārstāvji, un laikabiedri liecina, ka viņam bija izdevies atrast zelta vidusceļu.

BALTĀ GALDAUTA SVĒTKI



4.maijs ir jaunākā valsts svētku diena Latvijas vēsturē, kurai atšķirībā, piemēram, no 18.novembra savu tradīciju īsti nav, tādēļ aicinām turpināt 2016. gadā iesāktu tradīciju

4. maijā – Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienā – kopā ar saviem tuvajiem **svinēt Baltā galdauta svētkus**. Ja iepriekš neesat svinējuši šos svētkus, tad piedāvājam dažus ieteikumus, kuros varat smelties idejas savas ģimenes 4. maija svētku tradīciju veidošanā:

- Rīta agrumā, kopīgi ar visu ģimeni apmeklējiet dievkalpojumu baznīcā, lai izjustu mieru sirdī, rastu atvieglojumu no ikdienas rūpēm un raizēm;
- Svētku noskaņu varat radīt ar baltu sveču iedegšanu, kas simbolizētu gaišu, baltu nākotni un domāt gaišas domas, par sevi, savu ģimeni un Latviju.
- Kopā ar domubiedriem apceļojiet dzimtā novada nozīmīgākās kultūrvēsturiskās vietas (pilis, pieminekļus, utt.), lai iepazītu un izzinātu mūsu valsts kultūrvēsturisko mantojumu;
- Varat radīt paliekošu vērtību- stādīt kokus savas mājas pagalmā, atjaunot stādījumus (augļu dārzu, rožu stādus utml.) dzimtas mājā. Lai no mazām domām, izaug lieli darbi;
- Smelieties spēku no tuvumā augoša dižozola, kas ir mūsu tautas spēka un mūžīgas dzīves simbols. Sadodieties rokās ap ozolu un nodziediet kādu mūsu tautas spēka dziesmu;
- Darbojieties virtuvē visa ģimene kopā, uzcepiet svētku kliņģeri, plātsmaizi vai kūku, un pacienājiet ar to radus, kaimiņus vai draugus;
- Pulcējieties savu māju ābeļdārzā vai senču namā, lai uzklātu svētku galdu. Balts galdauts latviešiem jau vēsturiski ir simbols kopīga galda klāšanai un svinēšanai. Tas noteikti ir kopā būšanas prieks un piederības sajūta.
- Lai visu sirdis būtu piepildītas ar svētku noskaņu, apmeklējiet Latvijas Neatkarības atjaunošanas gadadienai veltītus kultūras pasākumus tuvākajā apkaimē. Ja tomēr nav iespējas tos apmeklēt, dziediet un dejojiet – improvizējot.

Veidojiet arī jūs savas dzimtas tradīcijas! Dokumentējiet savus svētkus fotogrāfijās.

Uzklāsim baltus galdautus un svinēsim mūsu brīvību!



NACISMA SAGRĀVES DIENA UN OTRĀ PASAULES KARA UPURU PIEMIŅAS DIENA



Šajā dienā atminas to vēsturiski tik svarīgo dienu, kad 1945. gada 8. maijā nacistiskā Vācija parakstījusi aktu par kapitulāciju, kā rezultātā Eiropā beidzās no 1939. līdz 1945. gadam ilgušais Otrais pasaules karš.

Uzvaras cena pār nacismu bijusi ļoti augsta, jo pasaule bija zaudējusi aptuveni 50 miljonus karavīru un mierīgo iedzīvotāju, savukārt par nacionālsociālisma upuriem kļuva ebreji, čigāni, poļi un citu tautību cilvēki. Arī Latvija bija starp cietušajām

zemēm, zaudējot daudz tās paaudzes cilvēkus, kas dzīvojuši, kas dzīvojuši valsts neatkarības laikā. Daļa Latvijas augstākās un izglītotākās sabiedrības tika izvesta uz Sibīriju, daļa bija spiesta bēgt uz Rietumiem.

Pēc tam, kad Latvija 1940. gadā okupēta un pievienota Padomju Savienībai, daudz latviešu Sarkanās armijas rindās cīnījušies pret vāciešiem, kuri tās teritorijā iebruka 1941. gada 22. jūnijā. Otrā pasaules kara laikā Sarkanajā armijā cīnījās ap 100 000 latviešu, no kuriem karā krituši aptuveni 35 000 – 45 000 latviešu karavīru.

Tomēr daudz latviešu karavīru cīnījušies arī Vācijas pusē, viņu mērķis bija sakaut Padomju Savienības karaspēku, kam par iemeslu bija 1940. – 1941. gada padomju okupācijas varas represijas un Latvijas iedzīvotāju izsūtīšana uz tālākajiem Padomju Savienības nostūriem. Vācijas karaspēka vienību rindās cīnījušies ap 150 000 latviešu, tostarp 80 000 viņu kaujās krita vai pazuda bez vēsts.

1944. gada decembrī, Kurzemē, vācu karaspēka 19. divīzija, kuras rindās bija latvieši, cīnījās pret Sarkanās armijas 130. Latviešu strēlnieku korpusu, kā rezultātā brālim bija jāšauj uz brāli, bet dēlam uz tēvu. Latviešu karavīri krita, cīnoties divu pasaules lielvaru – Vācijas un PSRS armijās. Viņi, citu tautību un zemju karavīru, kā arī karā mirušie mierīgie iedzīvotāji, ir Otrā pasaules kara upuri, kurus ik gadu piemin 8. maijā.

KĀ ATZĪMĒ?

Šajā dienā Valsts augstākās amatpersonas noliek ziedus pie Brīvības pieminekļa, Brāļu kapos un citās atceres vietās, teic svinīgas runas. Arī citviet Latvijā tiek sakoptas Otrā pasaules kara upuru piemiņas vietas, organizētu svinīgi piemiņas pasākumi, aizdegtas sveces.

EIROPAS DIENA



Eiropas diena, ko ik gadu atzīmē **9. maijā**, ir veltīta mieram un vienotībai Eiropā. Šajā datumā tiek atzīmēta nu jau vēsturē iegājušās Šūmana deklarācijas gadadiena. Francijas ārlietu ministrs Robērs Šūmans 1950. gadā Parīzē teica runu, kurā ierosināja Eiropā ieviest jaunu politiskās sadarbības veidu, kas padarītu karu starp Eiropas valstīm neiedomājamu.

Viņa ideja bija tāda, ka jāizveido Eiropas institūcija, kas apvienotu un pārraudzītu ogļu un tērauda ražošanu. Nebija pagājis ne gads, kad tika parakstīts līgums par šādas iestādes izveidi. Šūmana priekšlikumu uzskata par pašreizējās Eiropas Savienības pirmsākumu.

Atzīmējot Eiropas dienu, ES iestādes maija sākumā Briselē un Luksemburgā ver durvis plašai sabiedrībai. Arī ES biroji Eiropā un citur pasaulē organizē dažnedažādus pasākumus visu vecumu cilvēkiem.

KĀ SVIN?

Ik gadu šajā dienā tūkstošiem cilvēku apmeklē ES iestādes, piedalās diskusijās, dodas uz koncertiem un citiem pasākumiem, šādi uzzinot vairāk par ES.



MĀTES DIENA

Mātes diena jeb **māmiņas diena** ir starptautiski svētki par godu māmiņām, kas Latvijā tiek svinēta otrajā maija svētdienā.

Šajā dienā apsveikumus saņem māmiņas atšķirībā no starptautiskās sieviešu dienas 8. martā, kad tiek sveiktas visas sievietes. Mātes dienā tiek sveiktas ne tikai māmiņas, bet arī vecmāmiņas. Mātes diena dažādās valstīs tiek svinēta atšķirīgos datumos. Latvijā un Igaunijā mātes diena tiek svinēta otrajā maijasvētdienā, bet, piemēram, Lietuvā — pirmajā maija svētdienā, Krievijā — pēdējā novembra svētdienā.

Pirmo reizi Mātes diena maija otrajā svētdienā tika svinēta 1908. gadā ASV, kad svētdienas skolas skolotāja Anna Rīsa Džārvisa no Rietumvirdžīnijas, godinot savu māti, rīkoja baznīcu dievkalpojumus.

TOP 3 IDEJAS DĀVANĀM MĀTES DIENĀ!

- **Dāvana savām rokām** Atvēli laiku un pagatavo savām rokām māmiņai, kādu dāvanīņu vai zīmējumu. Māmiņa būs priecīga!
- **Pastaiga, brauciens vai pikniks** Tas ir burvīgs veids, kā palutināt mammu. Tas ir brīdis jūsu sarunām un abu atpūtai
- **Fotosesija atmiņām** Noorganizējiet ģimenes fotosesiju salonā vai vēl labāk dabā, kādā pļavā vai mežā.

DZEJOLIS MĀTES DIENĀ:

Ļuj man Tevi māmuliņ,
Tavā dienā godināt,
Paldies teikt par katru rītu,
Kad nāc dienai modināt.

Tavi vārdi - silti vārdi,
Ietin sirdi maigumā,
Tavi vārdi - spēka vārdi,
Palīdz dienu spraigumā.

Tavi vārdi - gudri vārdi,
Liek mums augot padomāt,
Tavi vārdi- spēka vārdi,
Mūzam paliks padomā.



STARPTAUTISKĀ ĢIMENES DIENA



Ģimenes diena kā oficiāli svētki Latvijā tiek svinēti salīdzinoši nesen – kopš 2008. gada. Ik gadu šo dienu atzīmē **15. maijā**, tajos godinot ģimeni un aicinot iedzīvotājus aizdomāties par tās lielo nozīmi cilvēku ikdienā, attiecībās un dzīvē, kā arī vairāk laika un uzmanības veltīt vecākiem, brāļiem, māsām un bērniem – saviem ģimenes locekļiem.

Starptautiskajā ģimenes dienā sabiedrība aicināta rūpēties par ģimenes vērtībām, novērtēt tās nozīmību.

Apvienoto Nāciju Organizācija Starptautisko ģimenes dienu sāka atzīmēt jau pirms 20 gadiem. Ik gadu otrajā maija svētdienā iedzīvotāji tiek aicināti atkārtoti apzināties, ka ģimene ir nozīmīga vērtība mūsu ikdienā un mūsu tuvajiem dažkārt ir nepieciešama uzmanība.

Aicinu ikvienu rūpēties par ģimenes vērtībām un novērtēt tās nozīmību, jo ģimene ir pamats ne tikai valsts attīstībai nākotnē, bet arī pamats kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai

Lai šajos svētkos cilvēki varētu kopā pavadīt laiku, dažādas organizācijas un institūcijas aicina apmeklēt pasākumus un radošās aktivitātes, kas tuvākajās dienās norisināsies visā Latvijā.

ATZĪMĒ ĢIMENES DIENU! - 10 LIELISKAS IDEJAS KOPIĢĀM BRĪVDIENĀM

- ❖ Ikgadējais ģimenes foto, sastājoties pēc auguma un vecuma.
- ❖ Nedēļas nogalē kopīgi pagatavojiet svētku pusdienas!
- ❖ Bilžu vakars ar ģimeni un draugiem.
- ❖ Labo darbu diena dzīvnieku patversmē.
- ❖ Vecvecākiem par prieku.
- ❖ Dzimtas stāstu grāmatas veidošana.
- ❖ Izmēģiniet receptes no omes pūralādes.
- ❖ Ģimenes dienā saceriet savas ģimenes himnu!
- ❖ Ģimenes vai dzimtas sporta diena.
- ❖ Ģimenes koku stādīšana.

VASARA

Vasara ir gadalaiks mērenajā joslā starp pavasari un rudeni. Vasara ir karstākais gadalaiks ar visgarākajām dienām. Latvijas klimatu nosaka tās ģeogrāfiskais stāvoklis, zemes virsmas formas un augsnes sega. Valdošās ir mēreno platuma grādu gaisa masas (pārsvarā — no Atlantijas okeāna, retāk — kontinentālās). Līdz ar to valsts teritorijā visa gada gaitā, arī vasarā, ir jūtama jūras klimata ietekme. Tās rezultāts — maigāks klimats ar ievērojamāku mākoņu daudzumu, mazāku saules spīdēšanas ilgumu, zemāku gaisa temperatūru nekā caurmērā



vidējā platuma grādos.

Meteoroloģiskā vasara savu ceļu pāri Latvijai sāk jūnija pirmajā dekādē no valsts dienvidaustrumiem, bet visvēlāk — tikai jūlija pirmajās dienās — vasaru sāk just Kurzemes ziemeļos — jūras piekrastes rajonos. Augusta otrās dekādes beigās pirmās no vasaras atvadās Vidzemes un Alūksnes augstienes, bet visilgāk — līdz pat septembra pirmajām dienām — vasaras siltumu jūt Kurzemes rietumos jūras piekrastē. Tādējādi meteoroloģiskā vasara ir īsāka par kalendāro un astronomisko vasaru un ilgst vidēji no 60 dienām Vidzemes centrālajā augstienē līdz 80 dienām Zemgalē un Latvijas dienvidaustrumos.

VASARAS TIPI

- Kalendārā vasara — laika posms no 1. jūnija līdz 31. augustam ieskaitot.
- Astronomiskā vasara
- Meteoroloģiskā vasara — periods, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra ir stabili vienāda vai augstāka par +15 °C.
-

VASARAS ĒNU SPĒLE

Bērniem ļoti patīk ēnu spēles — gan skatīties, kā pieaugušie tās rāda, gan pašiem mēģināt. Attēlā idejas, kā parādīt zaķi, krabi, suni, gaili, indiāni, vāveri, krokodilu, balodi, bulli, alni, ziloni un gliemezi. Ēnu spēles Bērniem ļoti patīk ēnu spēles — gan skatīties, kā pieaugušie tās rāda, gan pašiem mēģināt. Attēlā idejas, kā parādīt zaķi, krabi, suni, gaili, indiāni, vāveri, krokodilu, balodi, bulli, alni, ziloni un gliemezi.



VASARSVĒTKI



Vasarsvētkus svin 50-tajā dienā pēc Lieldienām, kas parasti iekrīt laikā no 10. maija līdz 13. jūnijam. Tie ir trešie lielākie kristīgie svētki pēc Lieldienām un Ziemassvētkiem.

Bībele stāsta, ka Vasarsvētku dienā Jēzus mācekļi bija sapulcējušies, kad pār viņiem tika izliets Svētais Gars. Apustuļi darbos šis notikums aprakstīts neparastos tēlos, t.i., ka namā, kur viņi sēdēja,

“nāca rūkoņa, it kā pūstu stiprs vējš, (...) un parādījās uguns mēles.” Turklāt ļaudis, kurus līdz tam šķīra atšķirīgas valodas un pat domāšana, piepeši spēja viens otru saprast.

Vētra un uguns izsaka to, kādas izmaiņas rada Svētais Gars - Trīsvienīgā Dieva Trešā Persona. Svētais Gars vieno cilvēkus, saista kristiešus pie kristīgās kopības un dod spēku sludināšanai.

LATVIEŠU FOLKLORĀ AR VASARSVĒTKIEM SAISTĀS DAŽĀDAS TRADĪCIJAS UN TICĒJUMI

- ❖ Vasarsvētkos nedrīkst ēst gaļu, jo tad lopi sprāgstot
- ❖ Vasaras svētku rītā agri jāiet uz upi mazgāties, kas tek pret rītiem, lai nekad neaizgulētos un nenāktu miegs.
- ❖ Savukārt ar bērzu zariem un meijām, ar ko tiek rotātas istabas un saimniecības ēkas, tā ienesot tajās pavasarīgu dvesmu, saistās tāds ticējums: "Kas Vasaras svētku meijas velk gar zemi, tad dabon kašķi"
- ❖ "Vasarsvētku meijas jāliek šķūnī zem siena - tad siens nepelē".
- ❖ Sestdienā pirms Vasarsvētkiem meitas sendienās tīrīja un kopa māju un pagalmu, kā arī pušķoja visu ar bērziem, ievu un pīlādžu ziediem un citiem zaļumiem.
- ❖ Meijas tika liktas gan mājās, gan saimniecības ēku durvju priekšā un pie vārtiem, tās nesa istabās, klētī, kūtī, rijā.
- ❖ Puķes un meijas lika pie katras gultas - veselībai, labklājībai un labai saimniekošanai.
- ❖ Gan zālēm, gan meijām, ja tās saglabāja un izžāvēja, piemita dziednieciskas īpašības.
- ❖ Tāpat tautas gudrība vēsta - ja pērkons rūc pirms Vasarsvētkiem - būs auglīga vasara.

STARPTAUTISKĀ BĒRNU AIZSARDZĪBAS DIENA



Bērnu diena ir bērniem veltīta diena, kas globāli tiek atzīmēta dažādās valstīs dažādos datumos. 1856. gadā angļu mācītājs Čārlzs Leonards (*Charles Leonard*) ierosināja šādu dienu atzīmēt jūnija otrajā svētdienā. Šajā dienā katru gadu Leonards turpmāk novadīja tieši bērniem veltītu dievkalpojumu.

Kopš 1950. gada katru gadu 1. jūnijā daudzās valstīs atzīmē **Starptautisko bērnu aizsardzības dienu**. 1954. gadā Apvienoto Nāciju

Organizācija (ANO) ieteica atzīmēt **Vispasaules bērnu dienu**. ANO piedāvādāja šo dienu svinēt 20. novembrī, jo šajā datumā Ģenerālā asambleja pieņēma Bērnu tiesību deklarāciju un Bērnu tiesību konvenciju.

6 IDEJAS BĒNU BALLĪTEI

1. Nem vērā gan bērna vajadzības, gan intereses! Vissvarīgākais bērnu ballītes organizēšanā, ir radīt prieku bērniem. Ballītes tēma, svinību vieta, atrakcijas, ēdieni un viesi jāizvēlas tādi, lai bērniem būtu prieks. Pārāk daudz cilvēku vai vecāku draugi, iespējams, nebūs īstie viesi šai ballītei.

2. Organizē pasākumu atbilstoši bērna dienas ritmam! Atceries – tie ir svētki mazajam, nevis pieaugušajiem. Rēķinies, ka bērniem visvairāk un pozitīvākā enerģija ir dienas pirmajā pusē, kā arī – 4-5 stundas ir ilgs laika posms bērniem.

3. Plāns ir karalis! Līdz cikiem tiek gaidīti viesi? Cikos un līdz cikiem paredzētas atrakcijas vai kādas radošas izklaides? Kad ēdīs kūku? Līdz cikiem noritēs ballīte? Izveido plānu! Ļauj bērnam iesaistīties plāna veidošanā vai lūdz, lai paši sastāda plānu. Tas sniedz bērniem daudz lielāku sakārtotības sajūtu, iespēju Tev atpūsties un, galvenais, atcerēties, kāpēc visi sanākuši.

4. Izveido ielūgumu ballītei! Uzraksti ielūgumu (kaut vai elektroniski). Tā būs jauka piemiņa viesiem. Labais stils ir ierakstīt ielūgumā ne tikai ballītes sākuma laiku, bet arī paredzamo beigu laiku, kas ļauj ģimenēm ar bērniem plānot savu dienu, bērnu ēšanas vajadzības u.tml.

5. Izvēlies tēmu!

Ja bērniem patīk sports, organizē to kādā vietā, kas piedāvā sporta atrakcijas. Ja patīk radošas aktivitātes, ejiet uz muzeju, zinātkāres centru „Zili brīnumi” u.tml. Savukārt ballīte dārzā vai parkā ir bez maksas! Ja svētkus rīko mājās, kas noteikti nav sliktāk, arī tad padomā par pasākuma tematiku. Tas atstās labas atmiņas gan jubilāram, gan viesiem. Arī fotogrāfijas izdosies skaistas!

6. Iekļaujiet dažādas aktivitātes! Spēles, rotaļas, atrakcijas.

DZEJOĻI PAR BĒRNIEM

Tā sacīja meža māte,
Pa siliņu tecēdama:
Pūt, vējiņ, nelauz koku,
Mans bērniņš šūpulī.

Tev rūpēties vajadzēs,
Tev pieskatīt vajadzēs,
Par Dieva dāvanu un
svētību,
Par bērniņu Tavu.

Lai aug mazais
puisēniņš
Tā kā stalts ozoliņš;
Paaugsies, tad būs viņš
Meitām siržu lauzējiņš.

Vēl vēlētos mazo brēkuli
Uz rokām paucināt,
Bet viņš jau pats grib
kājām iet,
Viņš pats grib visu zināt.

KOMUNISTISKĀ GENOCĪDA UPURU PIEMIŅAS DIENA



Daugavpilī
A. Pumpura skvērā
piemiņas akmens
“Nevainīgajiem sarkanā
terora upuriem”.

1941. gada naktī no 13. uz **14. jūniju** notika Latvijas iedzīvotāju masveida izvešana uz PSRS Sibīrijas, Tālo Austrumu un Tālo Ziemeļu apgabaliem.

1940. gada 16. jūnijā Padomju Savienība izteica Latvijas Republikas valdībai ultimātu, kurā pieprasīja Latvijas valdības atkāpšanos un neierobežotu PSRS karaspēka kontingenta ielaišanu valstī. Latvijas valdība prasības pieņēma. 1940. gada 17. jūnijā PSRS karaspēks šķērsoja Latvijas robežu un okupēja visu tās teritoriju.

Jau 1939. gada oktobrī bija izdota pavēle “Par pretpadomju elementu izsūtīšanas operācijas izpildes kārtību no Lietuvas, Latvijas un Igaunijas”, izsūtīto saraksti sastādīti 1941. gada janvārī. Izsūtīšanas akciju veica Latvijas PSR Valsts drošības tautas komisariāta operatīvā grupa kopā ar vietējiem padomju varas pārstāvjiem, miliciju un kompartijas biedriem. Pēc sastādītajiem sarakstiem bija paredzēta arī otra izvešanas akcija, to realizēt nepaspēja, jo 1941. gada 22. jūnijā sākās vācu armijas uzbrukums Latvijas teritorijai.

VAROŅU PIEMIŅAS DIENA (CĒSU KAUKAS ATCERES DIENA)



*Igaunijas armijas bruņotais vilciens Cēsīs
1919. gada 6. jūnijā. Fotografijas autors
nezināms. Fotografijas oriģināls atrodas
Latvijas Kara muzeja fondos.*

Cēsu kaujas bija svarīgs Latvijas vēstures pagrieziena punkts, kad 1919. gada jūnijā apvienotais latviešu un igauņu karaspēks sakāva vācu landesvēru. Latvijas vēsturē šīs kaujas ir nozīmīgas arī ar to, ka aizstāvēt Latvijas tikko iegūto neatkarību kaujās devās Cēsu un Valmieras skolnieki. Kopā ar igauņu karavīriem pēc vairāku dienu smagām kaujām no 19. līdz **22. jūnijam**, tika izcīnīta uzvara un landesvēra karaspēks bija spiests atkāpties līdz pat Jelgavai. Šo uzvaru ievadīja Cēsu Skolnieku rotas varonība 1919. gada 6. jūnijā. Ja kaujas pie Cēsīm tiktu zaudētas un Latvijas armija sakauta, tad vāciešiem būtu brīvs ceļš uz Igaunijas iekarošanu.

Pirmās cīņas pret latviešiem un igauņiem vācieši uzsāka jau 1919. gada jūnija sākumā. Cēsīs iesoļoja kāda vācu landesvēra nodaļa, un lai arī Zemitāna brigādes štābs, kas arī bija izvietojies šajā Latvijas pilsētā, viņiem tur neatļāva palikt, bija skaidrs, ka vācieši ar to nesamierināsies. Šī iemesla dēļ strauji tika papildinātas Cēsu pulka rindas, pulkā iesaistoties brīvprātīgajiem, tostarp Cēsu un Valmieras vidusskolu audzēkņiem. 6. jūnijā, atkārotā vācu uzbrukuma laikā tas tomēr nespēja sakaut vāciešus un bija spiests atkāpties. Kaujas starp vācu armiju un latviešu – igauņu karotājiem norisinājās ar mainīgām sekmēm vienas vai otras puses labā.

Pēc vairāku dienu smagām kaujām no 19. līdz 22. jūnijam pie Cēsīm t.s. Niedras valdības spēki tika sakauti un bija spiesti atkāpties. No pilnīgas sagrāves tos paglāba tikai sabiedroto misijas iejaukšanās.

3. jūlijā Strazdumuižā tika noslēgts Strazdumuižas pamiers. Saskaņā ar tā noteikumiem, sakautie landesvēristi un Dzelzsdivīzijas karavīri bez kaujas atstāja Rīgu un atkāpās uz Jelgavu, bet t.s. Niedras valdība atkāpās, atzīstot K. Ulmaņa kabineta leģitimitāti. Vēlāk visiem Vācijas pilsoņiem vajadzēja atstāt Latviju, bet Baltijas landesvērs atkal tika iekļauts Latvijas armijas sastāvā.

Ik gadu 22. jūnijā, pieminot minētos notikumus, atceres pasākumi un ziedu nolikšana kritušo karavīru piemiņai notiek tādās vietās kā Amata, Priekuļi, Pārgauja un Cēsis. Cēsīs ziedi tiek nolikti gan pie Cēsu pulka skolnieku rotas pieminekļa, gan Brāļu kapu pieminekļa Lejas kapos. Atceres pasākumos, kā ierasts, piedalās arī Igaunijas vēstnieks vai kāda no igauņu augstākajām valsts amatpersonām.

LĪGO



Jāņi jeb Līgo svētki ir latviešu gadskārtas svētki, ko svin vasaras saulgriežos, dienā, kad ir visīsākā nakts un visgarākā diena. Lai gan īsākā nakts parasti ir 21. vai 22. jūnijā, publiskas brīvdienas — Līgo diena un Jāņu diena ir 23. un 24. jūnijā. Dienu pirms Jāņiem sauc par Zāļu dienu vai Līgo dienu. Daļa latviešu diasporas Sibīrijā — 19. gadsimta latviešu kolonistu pēcteči Jāņus svin pēc vecā stila 6. un 7. jūlijā.^[1]

Tie ir latviešu tautas lielākie un tradīcijām bagātākie svētki, kurus svin visas paaudzes un

visas sabiedrības grupas. Vēsturiski Līgo svētki asociējas ar vasaras saulgriežiem, taču datumu nesakritības dēļ saulgriežu svinēšana dažkārt tiek nodalīta no Jāņu dienām.

LĪGO SVĒTKU TRADĪCIJAS:

- Mājās un sētas sakopšana
- Jāņuzāļu plūkšana un to pielietojums
- Vainagu pīšana
- Jāņuguns kuršana
- Jāņabērnu sasaukšana
- Dziesmu dziedāšana
- Papardes zieda meklēšana
- Siera siešana
- Alus brūvēšana
- Lauku apskriešana
- Peldēšanās un mazgāšanās rasā
- Dejošana ap ozolu
- Negulēšana Jāņu naktī
- Iešana pirtī



TAUTASDZIESMAS :

Ai bagāta Jāņa diena,
Atved man arājiņu;
Ja ved jaunu, tad ved
skaistu,
Ja ved vecu, tad
bagātu!

Aizzamirsa,
aizzamirsa
Jāņa diena neturēta!
Siesim sieru palagā,
Turēsim Jāņa dienu.

Ai Jānīša vakariņš,
Ozuliņa tērētājs!
Grib dārziņi, tīrumiņi,
Grib meitiņas
vainaciņu.

Ai Jānīti, ai Jānīti,
Ko tu laba mums
atnesi?
Puišiem tukšas alus
kannas,
Meitām ziedu
vainadziņus.

EBREJU TAUTAS GENOCĪDA UPURU PIEMIŅAS DIENA



Šodien Latvijā tiek atzīmēta Ebreju tautas genocīda upuru piemiņas diena, pieminot vairāk nekā 70 000 Latvijas ebreju, kas tika iznīcināti 1941.-1945.gadā nacistu okupētajā Latvijā.

Ebreju tautas genocīda upuru piemiņas diena tiek atzīmēta, atceroties 1941. gada notikumus, kad **4. jūlijā** nacistu atbalstītāji nodedzināja Lielo Horālo sinagogu Rīgā, Gogoļa ielā, kopā ar lūgšanas namā esošajiem cilvēkiem.

Pēc kara sinagogas drupas tika nolīdzinātas un tur ierīkoja skvēru, bet Atmodas laikā šajā vietā tika izveidots memoriāls.

Blakus sinagogas drupām tika atklāts piemineklis Žanim Lipkem un visiem ebreju glābējiem holokausta laikā. Uz pieminekļa ir iemūžināti 270 cilvēku vārdi, kuri, riskējot ar savu dzīvību, izglāba no nāves vairāk nekā 400 ebreju.

Ar Jāņa Britāna atmiņām par holokaustu Aknīstē var iepazīties Latvijas vēsturnieku komisijas rakstu 23.sējumā, atmiņu aprakstā "Liecinieku vairs nav..." (331.-340.lpp.)

JŪRAS SVĒTKI



Jūras svētki jeb **zvejnieku svētki**, neskaitot vasaras saulgriežus – Jāņus, ir lielākie latviešu vasaras svētki, kas **kopš 1936. gada**, pirmās brīvvalsts laika tradicionāli tiek svinēti **jūlija otrajā sestdienā**, bet oficiāli **12.jūlijā** Latviešiem, kā jau tautiešiem, kuru **zeme atrodas pie jūras**, šie svētki ir īpaši nozīmīgi un iecienīti. Šī iemesla dēļ jūlija otrās nedēļas nogale ir laiks, kad šie svētki ar plašu un krāšņu vērienu tiek atzīmēti vairākās **Latvijas piejūras pilsētās un ciemos**, piemēram, Ventspilī, Liepājā, Kolkā, Rojā, Pāvilostā, Salacgrīvā, Engurē, Mērsragā, Nīcā,

Lapmežciemā, Mellužos, Ainažos u.c. vietās. Šo svētku vēstures, popularitātes un mēroga dēļ tie ir uzskatāmi par **latviešu kultūrvēsturiskajiem svētkiem**.

JŪRAS SVĒTKU TRADĪCIJAS

Citas šo svētku tradīcijas ir saistītas dažādu **jūras velšu gatavošanu un ēšanu, tirdziņu** organizēšanu, kuros iegādājami dažādi amatnieku darinājumi un zivju delikateses, dažādiem **koncertiem**, kā arī citām **atrakcijām**. Svētku koncerts tradicionāli tiek organizēts, kā jau jūras svētkos pienākas, **jūrniecības un zvejniecības tematikā**, gadu no gada pārsteidzot svētku svinētājus ar oriģinālām tematikas interpretācijām un idejām. **Visā Baltijas jūras piekrastē**, sākot no Igaunijas pierobežas un beidzot ar Lietuvas pierobežu, jūras svētki tiek svinēti ar dažādām brīvdabas **izrādēm, koncertiem, sporta spēlēm, sacensībām, atrakcijām, kā arī nakts zaļumballi** līdz pat rīta gaismai.

TAUTASDZIESMAS PAR JŪRU

Div' brālīši dravinieki
Tek gar jūru raudādami:
Jūra nesa ozoliņu
Ar visāmi bitītēm.

Jūra krāca, jūra brēca,
Ko tā bija ierijusi?
Ierijusi zelta laivu,
Div' sudraba irējiņus.

Jūra, jūra, ko tu krāci,
Māte, māte, ko tu raudi?
Jūra krāca smalka tīkla,
Māte raud auklējuma.

Bite kļiedza, bite sauca:
Jūras mala aizdegusi;
Bitīt, melu nemelo,
Jūrmalā gruži gruzd.

Ai, zaļā līdaciņa,
Nāc ar mani spēlēties:
Tu dziļā jūriņā,
Es – ozola laiviņā.

Vidū jūras uz akmeņa –
Tur sarkanās ogas aug;
Tur Saulīte raudājusi,
Tur birušas asariņas.

ANNAS UN JĒKABA DIENA



Latviešu tautas ticējumos **26.jūlijs** - Annas diena - ir saimnieču diena, kurā ēd jaunos kartupeļus un burkānus, jauno rudzu maizi, kā arī pareģo laika apstākļus, vēsta Diānas Karašas grāmata "Latviskās sadzīves tradīcijas un godi".

Annas diena senlatviešiem bijusi arī tirgus diena, un, tāpat kā **24.jūlijā** svinētā Jēkaba diena, šī

bijusi arī kāzu diena, kad jaunais saimnieks veda mājās jauno saimnieci. Savukārt ticējumi par laika pareģošanu liecina - ja Annas dienā līst lietus, tad līs vēl divas nedēļas, rudens būs slapjš, būs daudz sēņu, bet nebūs riekstu. Savukārt, ja pēc Annas dienas salīst siens, tas tik un tā nesapūs, " kaut vai ūdens pa dakšu kātu tecētu".

ANNAS DIENAS TICĒJUMI

- ❖ Annas dienā ēda jaunu rudzu maizi. /M. Āboliņa, Aumeisteri./
- ❖ No Annas dienas drīkst ēst jaunus kartupeļus. /K. Jansons, Plāņi./
- ❖ Pēc Annas dienas siens kaudzē vairs nepūst, ja kaudzi metot ūdens gar dakšas kātu tecētu. /K. Jansons, Plāņi./
- ❖ a Annas dienā līst lietus, tad to rudeni nav riekstu, jo tad visi paliek melnām iekšām. /E. Stīpniece, Vērene./
- ❖ Kad Annas dienā lietus līst, tad rieksti neizdodas. /P. Š., Ropaži./
- ❖ Ja Annas dienu līst lietus, tad būs tārpaini rieksti. /A. Ratniece, Pabaži./
- ❖ Kad Annas dienā lietus līst, tad būs slikti rieksti. /P. Š., Rīga./
- ❖ Ja Annas dienā lietus līst, tad riekstiem nav kodolu. /J. A. Jansons, Nītaure./
- ❖ Ja Annas dienā līst lietus, tad tai gadā riekstu nav. /K. Viegla, Krape./
- ❖ Ja Annas dienā lietus līst tad rudenī būs daudz sēņu, bet rieksti būs tārpaini, un otrādi. /A. Bulēne, Turaida./
- ❖ Ja Annas dienā līst lietus, tad būs tārpaini rieksti. /A. Tidriķe, Pabažu jūrmala./
- ❖ Ja Annas dienā līst lietus, tad būs slapjš rudens. /A. Miglava, Rūjiena./
- ❖ Ja Annas dienā līst lietus, tad līšot vēl divas nedēļas. /Z. Grīnberga, Sigulda./
- ❖ Ja Annas dienā nosit zirnekli, tad aitas sprāgst. /A. Broža, Naukšēni./
- ❖ Ja pa Annām vanagi ap kādām mājām laidelējas, tad tais mājās būs kāzas. /R. Eglentāle, Reņģe./
- ❖ Ja deviņas dienas pēc Annas dienas uzsnieg sniegs, tad deviņas dienas priekš Jūrģiem tas nokusīs. /A. Bērziņa, Aloja./
- ❖ Ja Annas dienā uzsnieg sniegs, tad Pēteros būs lietus. /A. Bērziņa, Aloja./

1991.GADA 21.AUGUSTS – KONSTITUCIONĀLĀ LIKUMA „PAR LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTISKO STATUSU” PIEŅEMŠANAS DIENA



1991. gada 21.augustā Latvijas Republikas Augstākā padome, 111 deputātiem balsojot par, 13 – pret, pieņēma konstitucionālo likumu „Par Latvijas Republikas valstisko statusu”. 21.augusts ir datums, kas mūsu valstij atnesa faktisko neatkarību un starptautisko atzīšanu, aizsāka valsts neatkarības reālas atjaunošanas ceļu, atjaunoja Satversmi un nošķīra Latvijas tiesību telpu no PSRS tiesību telpas.

Konstitucionālo likumu Latvijas Republikas Augstākā padome pieņēma laikā, kad Padomju Savienībā notika valsts apvērsuma mēģinājums. OMON kaujinieki jau bija ieņēmuši Latvijas TV centru, Latvijas radio namu, telefona centrāli un telegrāfa staciju, lekšlietu ministriju, izdemolējuši Latvijas Tautas frontes mītni. Visā PSRS teritorijā bija ieviests ārkārtas stāvoklis.

Šajā politiski neskaidrajā un bīstamajā laikā Latvijas Republikas Augstākās padomes deputāti spēja sapulcēties uz sēdi, sagatavot un pieņemt Konstitucionālo likumu. 1991. gada 21.augusta sēdē debates par Konstitucionālā likuma tekstu pārtrauca paziņojums, ka mūsu Augstākajai padomei tuvojas OMON bruņutransportieri. Šādos apstākļos Augstākās padomes deputāti turpināja apspriest Konstitucionālā likuma tekstu un nobalsoja par tā pieņemšanu.

Konstitucionālais likums grozīja Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas de facto procesu, atsakoties no 1990.gada 4.maijadedklarācijā „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” noteiktā pārejas perioda. 1990. gada 4.maijā atjaunot Latvijas Republikas neatkarību de facto vēl nebija iespējams, jo visi finanšu, militārie un administratīvie varas resursi bija Maskavas rokās. Tobrīd nebija arī neatkarīgas valsts likumdošanas bāzes. Soli pa solim – tāds bija vienīgais iespējamais Latvijas neatkarības atjaunošanas ceļš.

STAĻINISMA UN NACISMA UPURU ATCERES DIENA



23.augusts - Staļinisma un nacisma upuru atceres diena ar 2009. gada 16.jūlija Saeimas lēmumu ir oficiāla atceres diena, taču Likums par Latvijas valsts karogu šajā dienā pagaidām neparedz obligātu valsts karoga izkāššanu sēru noformējumā.

2009.gada 16.jūlijā Saeima ārkārtas sesijā, steidzamības kārtā grozot likumu «Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām», 23.augustu noteica par staļinisma un nacisma upuru atceres dienu. Eiropas Parlaments, 2008.gada septembrī pieņemot un izsludinot attiecīgu deklarāciju, aicinājis Eiropas Savienības valstu parlamentus pasludināt 23.augustu par staļinisma un nacisma upuru atceres dienu. Tā ir diena, kad tika noslēgts Molotova - Ribentropa pakts, ar kura slepenajiem papildprotokoliem Eiropa tika sadalīta divās interešu sfērās.

«Abu režīmu agresijas ietvaros veiktās masu deportācijas, slepkavības un paverdzināšana ir klasificējamās kā kara noziegumi un noziegumi pret cilvēci,» lēmuma pieņemšanas dienā pērn uzsvēra par likuma projekta virzību atbildīgās Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdētāja Ingrīda Circene. Latvija ir viena no Eiropas Savienības dalībvalstīm, kas no Molotova - Ribentropa pakta ir cietusi visvairāk, un tādēļ nav pieļaujams, ka liktenīgie augusta notikumi un to izraisītās sekas tiktu aizmirstas, norāda likumprojekta autori.

DRĪZ KLĀT 1.SEPTEMBRIS - ZINĪBU DIENA!



Vasara paskrēja nemanot un daudziem jāturpina pirmsskolas gaitas vai jāiet uz skolu.. Lai bērns pirmsskolā, skolā un ārpus mācībām būtu drošībā, iesakām ik dienu ievērot dažus drošības principus:

Pirmsskolas vecuma bērnus ieteicams vienmēr pavadīt uz pirmsskolu, kā arī atnākt uz pirmsskolu pakaļ . Ja tas kādreiz nav iespējams, vēlams

sadarboties ar citiem vecākiem, lai bērns vienmēr būtu drošībā.

Bērnāms vēlams pastāstīt, ka nomaldīšanās gadījumā ceļu labāk jautāt veikala pārdevējam vai policistam, nevis nejaušam garāmgājējam. Tāpat der atgādināt, ka nedrīkst sēsties svešās automašīnās, runāt ar šaubīgiem cilvēkiem un pieņemt ēdienu vai dzērienu no nepazīstamiem cilvēkiem.

Jāiemāca bērniem neuzticēties un atteikties svešiniekiem, kuri lūdz iedot mobilo telefonu, lai kādam piezvanītu. Bieži laupītāji izmanto šādu labsirdību.

Tie zagļi, kas uzdarbojas sabiedriskās vietās ir glēvi un bailīgi, tādēļ par upuriem parasti izvēlas vājākus par sevi cilvēkus, tai skaitā, bērnus. Bērniem vērta atgādināt, ka savas personīgās mantas un jo īpaši maks un mobilais telefons nav nevienam jāizrāda. Šīm lietām jāatrodas drošā vietā - mugursomā vai noslēdzamās kabatās.

Lai izvairītos no sadursmēm un nepatīkamām situācijām kāpņutelpā, bērnam jāiemāca novērtēt situāciju. Ja kāpņutelpā drūzmējas cilvēki, vai notiek kaut kas aizdomīgs, bērnam jādodas uz sabiedriskām vietām, piemēram, veikalu, bērnu rotaļu laukumu un jāzvina vecākiem.

Vecāki bieži sajūsminās, ka viņu atvases prot pastāstīt, kur strādā mamma un tētis, tomēr vienmēr mazajiem jāatgādina, ka ne pirmsskolā, ne uz ielas nedrīkst stāstīt par ģimenes finansiālo stāvokli, iegādātajām vai uzdāvinātajām mantām un plānotajiem ceļojumiem.

Vecākiem jāiemāca bērniem apieties ar kabatas naudu. Ja arī nauda tiek izsniegta nedēļai, jāparūpējas, ka ik dienu uz pirmsskolu tiek ņemta līdzī vienai dienas naudas daļa, nevis visas nedēļas. Tad arī zagļu interese būs ievērojami mazāka.

Mums rūp Jūsu drošība !



ZINĪBU DIENA

Mīlie vecāki, šodien ir patiešām īpaša diena, kas atmiņām pilna noteikti katram no mums. Bet atcerieties, vēl īpašāka šī diena ir mūsu bērniem, kas satraukušies, apbruņojušies rudenīgiem ziediem, sapucējušies, dodas uz pirmsskolu, lai iepazītos ar pirmsskolas izglītības skolotājām un auklīti, jaunajiem grupas biedriem, lai satiktu jau sev zināmos.. Un Zinību diena ir pavisam citādāka kā mūsu bērnībā, lai arī ir emocijas, kas katru gadu septembrī pie mums atgriežas.

Viss Daugavpils pilsētas 1.pirmsskolas izglītības iestādes kolektīvs mazajiem pirmsskolniekiem novēl atrast īsto motivāciju mācīties, atrast vēlmi sapņot un piepildīt savus sapņus.

Jau atkal pīlādži sārto
un dzērves aizbēg no salnām.
Bet mums vēl daudz jāsakārto,
lai kāpt varam zinību kalnā.

Un ejam mēs septembrim pretī
pārpilni vasaras spara.
Un skola mums panāks pretim,
lai ātrāk satikties varam.

Priecīgu un pozitīvām emocijām pilnu Zinību dienu!

RUDENS



Rudens ir viens no gadalaikiem mērenajā joslā. Tas iezīmē pāreju starp vasaru un ziemu. Rudens ir gadalaiks, kas Zemes ziemeļu puslodē iesākas, kad Saule savā redzamajā kustībā pa ekliptu šķērso debess ekvatoru rudens punktā, un beidzas, kad Saule nonāk ziemas saulgriežu punktā.

Par rudens sākumu vēstī pirmās salnas. Rudens īpatnība ir mākoņains laiks, ilgstošs, smidzinošs lietus, migla. Rudenī pastiprinās vēja ātrums, plosās vētras. Taču var būt arī skaidrs un saulains laiks, kad temperatūra

dienā var pacelties pat līdz 20 C. To dēvē par atvasaru.

Astronomiskais rudens sākas rudens ekvinokcijas brīdī (22. vai 23. septembrī).

RUDENS TIPI

- **Kalendārais rudens** — laika posms no 1. septembra līdz 30. novembrim ieskaitot.
- **Astronomiskais rudens** — ziemeļu puslodē iestājas brīdī, kad saule šķērso debess ekvatoru rudens punktā.
- **Meteoroloģiskais rudens** — sākas, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra ir stabili vienāda vai zemāka par +10 grādiem un beidzas aktīvas veģetācijas periods.

RUDENS BAUDĪŠANA KOPĀ AR BĒRNU: TOP IDEJAS LAIKA PAVADĪŠANAI AR BĒRNU

Doties ekspedīcijā: rudens ir skaists laiks, kad vērot koku krāsošanos dabā, ko var apvienot ar došanos ekspedīcijā – kādas jaunas vietas izpētē – ūdenskritums, pastaigu taka, jebkas, kas ģimenei ir tuvs un interesants. Bērnu priekam līdzī var paņemt ābolus, pašcepto plātsmaizi, karsto šokolādi un uztaisīt pikniku jauniepazītajā vietā.

Sajūtu taku apmeklēšana: Sameklējiet savai dzīvesvietai tuvāko un izbaudiet bērna prieku un paši atceraties bērnību, kad varēja kāpt kokos, brist ūdeņos, dubļos un staigāt pa dažādiem materiāliem.

Sajūtu taku var izveidot arī paši – salasīt čiekurus, kastaņus, jūrmalas oļus un citus materiālus, salikt auduma maisos, sašūt kā spilvenus un veidot istabā pastaigu taku

Doties sēņot – ir bērni, kas ir sajūsmā par sēņošanu un katru atrasto sēni

Arī rudens ir brīnišķīgs laiks, lai **dotos uz parku** pabarot pīlītes vai gulbjus.

Kopā ar bērnu **uztaisīt ābolu ievārījumu**, izdekorēt burciņu ar paštaisītu etiķeti un pēc tam Ziemassvētkos atbilstoši noformētu uzdāvināt saviem mīļajiem.

Gatavot krelles, rokassprādzes un vainadziņus no kastaņiem un zīlēm – vecāku uzdevums ar īlenu vai citu instrumentu sataisīt caurumus un tad bērns var radoši izpausties. Bērnam var mācīt arī veidot ritmu un kompozīciju, liekot kastaņus un zīles noteiktā secībā.

Veidot zīmējumus un svētku kartītes – rudenī iespējams salasīt dažādas lapas un ziedus un veidot herbārijus vai apsveikuma kartītes

Izrotāt telpas – no lapām un dabas materiāliem var veidot dažādas kompozīcijas

Burtu veidošana – mazāki bērni no kastaņiem var mācīties likt savu burtiņu

Ritma veidošana – ar dabas materiāliem var veidot ritmu – likt divas zīles, vienu kastani vai divas dzeltenas lapas, trīs sarkanas – tas veicina gan bērna loģiku, gan izpratni par matemātiku.

TĒVA DIENA



Tēva diena ir **starptautiska mēroga** svētki, kas tiek svinēti **par godu visiem pasaules tēviem**, tādējādi godinot tēva nozīmīgo lomu kā ģimenē, tā arī sabiedrībā.

Galvenā šo **svētku ideja**, kas ir palikusi nemainīga kopš to pirmsākumiem, ir **pateikties tēviem** par viņu devumu ģimenei un ieguldījumu bērnu audzināšanā, kā arī **stiprināt tēvu un viņu bērnu ģimeniskās saites**.

Mūsdienās, kad tradicionālais ģimeņu modelis ir krietni pamainījies, viens no šo **svētku mērķiem** ir popularizēt ideju, ka **būt tēvam ir moderni, pagodinoši un ar to ir jālepojas**, bet tajā pašā laikā arī atgādināt vīriešiem par **pienākumiem un atbildību**, kas saistās ar vecāku lomu.

Tēva diena tiek svinēta **septembra otrajā svētdienā**, līdzīgi kā Mātes diena maija otrajā svētdienā, līdz ar to **katru gadu šie svētki iekrīt citā datumā**.

TĒVA DIENAS TRADĪCIJAS

Nemot vērā to, ka Latvijā Tēva diena tiek atzīmēta pavisam neilgu laiku, šo svētku laikā **nav novērojamas nekādas īpašas un unikālas tradīcijas**, tomēr latvieši cenšas **mācīties no citām pasaules valstīm**, kur šie svētki tiek svinēti krietni ilgāku laiku. Tēva diena Latvijā ar katru gadu **iegūst arvien lielāku sabiedrības atsaucību** un līdztekus Mātes dienai pakāpeniski kļūst par **nozīmīgiem ģimenes svētkiem**, līdz ar to, domājams, ka arī Tēva diena ar laiku iemantos kādas, tikai tai raksturīgas tradīcijas.



Līdz šim Latvijā Tēva diena ir tikusi svinēta tikai **ģimeņu ietvaros**, bet ir rīkoti arī vairāki **publiski pasākumi un sabiedriskās aktivitātes**, kas, gadiem ejot, kļūst arvien vairāk un daudzveidīgākas, piemēram, koncerti, gājieni, kā arī sporta aktivitātes.

Parasti šajā dienā **tēviem tiek teikts paldies**, pateicoties un apsveicot tos **mutiski vai uzdāvinot kādu dāvanu**. Pateicības vārdus tēviem visbiežāk saka viņu **bērni, kā arī sievas**, bet īpašos pasākumos tos mēdz teikt arī citas personas.

STARPTAUTISKĀ RAKSTPRATĪBAS DIENA



ANO sistēmā viens no būtiskākajiem vispasaules attīstības uzdevumiem ir veicināt rakstpratību sabiedrībā, t.i. prasmes lasīt, rakstīt un rēķināt, mūžizglītības kontekstā un sabiedrības labklājības celšanā. Lai izceltu šī mērķa dažādos aspektus, kā arī regulāri izvērtētu tā progresu kopš 1966. gada ik gadu **8.septembrī** tiek atzīmēta Starptautiskā rakstpratības diena.

KĀ MAZULIM IEMĀCĪT RAKSTĪT?

- ❖ **Kādā vecumā?** Jau 12 - 13 mēnešu vecumā bērns spēj satvert zīmuli un novilkt pirmās līnijas uz lapas. Vecumā no 2 - 5 gadiem bērns pakāpeniski, aizvien labāk un labāk, iemācās vilkt līnijas un attēlot dažādus objektus. Šajā vecumā bērns jau patstāvīgi spēs uzrakstīt savus pirmos burtiņus, vai pat savu vārdu!
- ❖ **Kā attīstās rakstīt māka?** Parasti pirmā dzīves gada beigās bērns spēj rocinās noturēt zīmuli. Pirmās līnijas viņš zīmēs ap 12-13 mēnešu vecuma, tomēr jāatceras, ka katram bērnam šī attīstība notiek individuāli. Lielākā daļa pusotrgadnieku labprāt zīmē un ķēpājas ar krāsām uz papīra. Tie ir viņu pirmie mākslas darbi! Pakāpeniski bērns sāks zīmēt aizvien lielākus objektus, arvien skaidrāk apjaušot attēlojamā objekta līnijas un apveidus. Šajā laikā bērnam ļoti patiks krāsas! Līdz ar trešo dzīves gadu bērns spēs uzzīmēt taisnas līnijas, un, kas pats galvenais, spēs paņemt zīmuli vai pildspalvu rakstīšanai paredzētā pozīcijā! Pirmsskolas vecuma bērni (līdz 4-5 gadu vecumam) jau mācēs uzrakstīt dažus burtus, vai pat savu vārdu! Alfabētu bērnam var sākt mācīt jau no 2 gadu vecuma. Ja mācības notiek rotaļu veidā, ļoti pakāpeniski, bērni alfabētu apgūst viegli un bez pūlēm. Vecākiem nevajadzētu burtiņu rotaļas bērnam uzspiest, bet nogaidīt, līdz bērns pats izrādīs interesi par tām. Uzspiešana radīs tikai nepatiku, kas vēlāk var atstāt negatīvu iespaidu uz bērna lasītprasmi
- ❖ **Kas tālāk?** No 2 līdz 5 gadu vecumam bērns sāks zīmēt ģeometriskas figūras - ar krītiņu vai zīmuli spēs novilkt apli, horizontālas līnijas un attēlos cilvēku aprises. Uzsākot skolas gaitas, bērns apgūs rakstītprasmi, taču svarīgi apzināties, ka bērnam, lai iemācītos rakstīt, ir jāiziet visi iepriekšējie posmi un jāspēj pēc iespējas precīzi uzzīmēt lielākus priekšmetus un to apveidus.
- ❖ **Vecāku uzdevums** Jau no bērna pirmā dzīves gada vecākiem viņa pūles un centieni zīmēt, turēt rokās krītiņus un darboties ar tiem, ir jāatbalsta un jāiedrošina! Zīmēšana veicinās bērna spējas, un tas notiek pat tad, ja bērns it kā tikai ķēpājas. Pirmie darba rīki ir vaska krītiņi. Tie nav tik asi, kā zīmuli, un nesavainos bērnu. Sākotnēji bērns nezīmēs tikai uz papīra lapas sev priekšā. Viņam interesantas šķitīs arī sienas un grīda. Tāpēc noderīgi būs krītiņi, kurus viegli nomazgāt un ielās papīra lapas. Nevajadzētu bērnu iegrožot viņa pirmajos zīmēšanas mēģinājumos, tāpēc jārada maksimāli ērta vide brīvām bērna radošām izpausmēm. Pirmo burtiņu mācīšanas iniciatīvai būtu jānāk no paša bērna. Vecāki var ieinteresēt bērnu par viņa paša vārdu - ar kādu burtu sākas bērna vārds? Kāds burts ir pirmais mammītes vai tēta vārdā? Palēnām bērnam radīsies liela interese atpazīt savu burtiņu apkārtējā vidē. Tam noderēs gan krāsaini bilžu alfabēta klucīši, gan vienkāršas, ikdienišķas lietas. Pats galvenais priekšnoteikums veiksmīgai burtu mācīšanai, ir vecāku neuzspiedošā attieksme. Pētījumi rāda, ka pirmsskolas vecuma bērnam itin viegli iemācīt alfabētu, taču svarīgi, kā tas ticis darīts! Ja bērns ir piespiests mācīties, viņš alfabētu apgūs, tomēr vēlāk, skolā, negatīvā pieredze un iekšējā pretestība radīs traucējumus bērna atmiņā un spējā uztvert mācību vielu. Tāpēc- burtu rotaļas lai notiek tikai ar prieku! Vēl viens svarīgs priekšnoteikums ir vecāku runāšana ar bērnu. Ik vakara pasaciņas lasīšana, kopīga grāmatiņu skatīšanās, sarunāšanās pilnos teikumos un pareizi izrunājot vārdus tikai veicinās bērna attīstību. Valodas prasmi bērns sākotnēji apgūst tieši no vecākiem, tāpēc būtiski, cik literāri pareizā un bagātā valodā ikdienā sarunājamies ar saviem ģimenes locekļiem
- ❖ **Kad kļūt uzmanīgiem?** Lai gan katrs bērns attīstās individuāli, un arī zīmēšana un rakstīšana katram var kļūt aktuāla savā vecumā, tomēr vecākiem jābūt uzmanīgiem gadījumā, ja bērns 15 - 16 mēnešu vecumā vēl netur krītiņu un nemaz necenšas neko uzzīmēt. Par to būtu jāziņo pediatram. Parasti priekšlaikus dzimušie bērni zīmēt uzsāk nedaudz vēlāk, nekā citi bērni.

EIROPAS SPORTA NEDĒĻA



KAS IR EIROPAS SPORTA NEDĒĻA?

Eiropas Sporta nedēļa ir jauna Eiropas Komisijas iniciatīva, lai rosinātu sportu un fiziskās aktivitātes Eiropā. Tās ietvaros tiks organizēti jauni pasākumi un izmantotas esošās iniciatīvas, kas jau tagad veiksmīgi īstenotas Eiropas, valsts, reģionālā vai vietējā mērogā. Eiropas mēroga kampaņa ne vien iedvesmos eiropiešus būt aktīviem (#BeActive) sporta nedēļā, bet arī mudinās tādiem būt visu gadu.

KĀPĒC NEPIECIEŠAMA EIROPAS SPORTA NEDĒĻA?

Sports un fiziskās aktivitātes ievērojami sekmē Eiropas iedzīvotāju labklājību. Tomēr fiziskās aktivitātes līmenis pašlaik nav īpaši augsts un dažās valstīs pat pazeminās. Eiropas Sporta nedēļas mērķis ir mainīt šo situāciju. Nepietiekama fiziskā aktivitāte ne tikai negatīvi ietekmē sabiedrību un cilvēka veselību, bet arī rada ekonomiskas izmaksas. Turklāt sportošana var veicināt iecietību eiropiešu vidū un radīt pilsonības izjūtu. Sporta kā sociālās integrācijas līdzekļa lomas stiprināšana palīdzēs risināt pašreizējās problēmas Eiropas sabiedrībā.

KĀDS IR EIROPAS SPORTA NEDĒĻAS MĒRĶIS?

Eiropas Sporta nedēļas mērķis ir veicināt sportošanu un fiziskās aktivitātes un vairo izpratni par to daudzajām priekšrocībām. Nedēļa domāta ikvienam — neatkarīgi no vecuma, izcelsmes vai fiziskās sagatavotības. Sporta nedēļai būtu jāsavied kopā iedzīvotāji, valsts iestādes, sporta kustības, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un privātais sektors. Pievēršot īpašu uzmanību vietējā līmeņa iniciatīvām, sporta nedēļa iedvesmos eiropiešus regulāri būt aktīviem (#BeActive) un sniegs tiem iespēju ikdienā vairāk nodarboties ar sportu un fiziskām aktivitātēm.

BALTU VIENĪBAS DIENA



Baltu vienības dienu atzīmē, pieminot 1236. gada **22.septembra** vēsturiskos notikumus, baltu tautām – lietuviešiem un zemgaļiem Saules kaujā sakaujot Zobenbrāļu ordeni.

13. gadsimtā Baltijas zemēs iebruka krustneši no Rietumeiropas, - ordenim un bīskapam izdevās pakļaut igauņu un lībiešu zemes, kā arī lielāko daļu latgaļu zemju, Savukārt 13. gadsimta 30. gados iekarota Kursas un Zemgale. 1236. gadā plaši krustnešu pulki nepacietīgās alkās sirot un laupīt ieradās Rīgā, laupīt un dedzināt bija plānots arī zemaišu zemēs, tāpēc 2000 – 3000 vīru lielais karaspēks gatavojās iekarot Lietuvu.

Taču žemaiši bija izstrādājoši plānu vācu sakaušanai – ņemot vērā, ka karavīra svars kopā ar bruņām pārsniedza 150 kilogramus, krustneši ar zirgiem tika ielenkti purvainā apvidū, kur viņiem būtu grūtāk cīnīties. 22. septembrī, kad krustneši gribēja atstāt nometni, izrādījās, ka tā ir lietuviešu ielenkta – tā nu sirotājiem nebija citas izvēles, kā karošana pavisam neizdevīgā vietā. Lietuviešiem cīņā pievienojās arī zemgaļi, bruņoti ar zobeniem, šķēpiem, lokiem un kaujas cirvjiem. Nonāvējot zirgus vai tiem iestiegot purvā bruņotie krustneši kļuva par kājniekiem, kam smagās bruņas turklāt arī traucēja bēgt. Lietuviešiem izdevies nogalināt aptuveni 50 ordeņa brāļus.

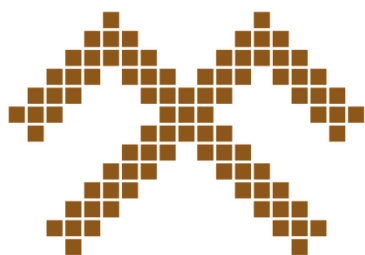
Vēstures pētnieku vidū nav vienprātības par kaujas norises vietu – vieni apgalvo, ka hronikās minētā Saule ir Vecsaule netālu no Bauskas, pēc otras daļas domām – minētā vieta ir Šauļi Lietuvā. Lai arī vēstures hronikās informācija par minēto notikumu nav pilnīga, ir skaidrs, ka lietuvieši un zemgaļi cīņā pret krustnešiem apvienojās arī citās kaujās.

1973. gadā, godinot baltu tautas vēsturi, netālu no Šauļiem Lietuvā atklāts Saules kaujas piemineklis.

KĀ ATZĪMĒ?

Dažādi piemiņas pasākumi šajā datumā notiek gan Jonišķu rajonā Lietuvā pie Saules kaujas piemiņas akmens, gan Latvijā, pasākumos uzstājoties Latvijas un Lietuvas valsts amatpersonām un diplomātiem. Pasākumu laikā tiek teiktas svinīgas runas par baltu tautu vienotību, dejotas latviešu un lietuviešu tautas dejas, dziedātas tautas dziesmas.

MIKEĻI



Miķeļi jeb, kā tie vēl tiek saukti, Miķeļdiena ir **latviešu rudens saulgrieži**, kas, balstoties uz senču kalendāru, tika svinēti laikā **ap 21. – 23. septembri**, proti, laikā, kad **dienas ilgums bija astronomiski vienāds ar nakts ilgumu**. Senatnē Miķeļi tika svinēti **trīs dienu garumā**, katrā dienā veicot noteiktas, rituālas darbības. Mūsdienās

Miķeļi nemainīgi tiek svinēti **tikai vienu dienu – 29. septembrī**. Jāpiemin, ka sākotnēji **rudens saulgrieži, Apjumības un Miķeļi** bija trīs, jēgas un satura ziņā atšķirīgi notikumi, kas tika svinēti atšķirīgos laikos, tomēr laika gaitā tie visi tika **apvienoti ar Miķeļiem**, lielā mērā saplūstot arī to tradīcijām. Miķeļi, līdzīgi kā citi saulgrieži, tiek atzīmēti arī **citās pasaules malās**, tomēr šo svētku nozīme un tradīcijas atkarībā no tautām un to kultūrām ievērojami atšķiras.

KO ĒD MIKEĻOS? Miķeļdienā klāts balts vai dzeltens galdauts, vai arī nebalināta lina galdauts. Galds rotāts labības kūlīšiem, vārpu vainagiem un pīlādžu zariem.

Miķeļu pirmā diena noslēdzās ar mielastu laukā pie ugunsкура, bet otrajā dienā rīkotais svētku mielasts īpaši bagāts bija ražas ienākšanās dēļ. Miķeļdienā uz galda nekā netrūka un valdīja pārticība, jo tikko ir beidzies ražas novākšanas laiks. Svētku galdam tika kauts gailis, sivēns vai auns, ceptas karašas, vārīti kāposti un brūvēts alus. Mielastam saimniece cepusi īpašu jumju maizi, bet saimnieks alus iesalam ņēmis graudus no katras sējamās labības. Vispirms no maizes klaipa pa riecienam griezuši saimnieks un saimniece, tad pārējie saimes ļaudis.

SVĒTKI TAUTASDZIESMĀS:

Miķeļam gaili kāvu
Deviņiemi cekuliem,
Lai tas man jaunu gadu
Rudzus, miežus audzināja.

Jānīts meta siena kaudzi,
Jēkabiņš rudzu kaudzi,
Miķeļīts nokliedzās
Auzu kaudzes galiņā.

Miķeli gaidīju
Kā savu brāli:
Tas deva malciņu,
Tas kumosīņu.

MIKEĻDIENAS TICĒJUMI

- Miķeļdienas rīta nevajagot kult, jo peles klausoties un uz turieni, kur dzird kuļam, ziemā aizejot dzīvot.
- Ja Miķeļdienā no meža pārnēs skujas, tad mājās nākot čūskas.
- Ja Miķeļos vērpj, aitas neizdodoties labas.
- Ja Miķeļos tiek noņemti kāposti, tie ir cieti vai sūri.
- Ja Miķeļos ozoliem vēl ir zīles, būšot dziļi Ziemassvētki.



STARPTAUTISKĀ VECO ĻAUŽU DIENA



1. oktobris mūsdienās nu zināms ne vien kā oktobra pirmā diena, bet arī kā **Starptautiskā veco ļaužu diena**, kas nereti tiek saukta arī par **Pasaules veco ļaužu dienu**.

Starptautiski atzīmējamās dienas statusu 1. oktobrim piešķīra **ANO Ģenerālā asambleja**, 1991. gadā izsludinot to par Starptautisko veco ļaužu dienu.

Šīs dienas mērķi ir pievērst sabiedrības uzmanību:

- iedzīvotāju novecošanās problēmām;
- veco ļaužu dzīves grūtībām;
- vientuļajiem vecajiem cilvēkiem.

20 FORŠAS IDEJAS, KO DARĪT VECVECĀKIEM KOPĀ AR BĒRNU

- ❖ **Tarkšķēšana.** Runājam ar bērnu ļoti ātri. Kurš to spēs ilgāk? No 3 gadu vecuma.
- ❖ **Ātrās apjēgšanas spēle.** Viens no spēles dalībniekiem ātri nosauc kādu vārdu. Otram jāpasaka, kas viņam ar šo vārdu saistās. Pēc tam mainās lomām. No 4 gadu vecuma.
- ❖ **Veterinārā slimnīca.** Liekam mīkstās mantiņas gultā un ārstējam: liekam apsējus, dodam zāles, mērām temperatūru, liekam kompreses u.tml. No 3 gadu vecuma.
- ❖ **Grimējamies.** Pie spoguļa krāsojamies ar dabiskām krāsām. No 4 gadu vecuma.
- ❖ **Dodam vārdus.** Katram pirkstiņam izdomājam smieklīgu vārdu. No 2 gadu vecuma.
- ❖ **Noturam līdzsvaru.** Uz sāniem izstieptām rokām ejam pa pašu paklāja maliņu. No 3 gadu vecuma.
- ❖ **Sitam vārtos.** Ar virvi uz paklāja iezīmējam vārtus. No noteikta attāluma metam uz paklāja balonus vai pingpong bumbiņas. Par katru trāpījumu pa vārtiem pienākas punkti. No 3 gadu vecuma.
- ❖ **Izdomājam stāstus par cilvēkiem.** Skatāmies pa logu un izdomājam ko interesantu par tiem, ko redzam ārā. No 4 gadu vecuma.
- ❖ **Spoku spēle.** Visi apsedzamies ar baltiem palagiem un virpuļojam pa istabu kā spoki, izdvešot biedējošas skaņas. No 4 gadu vecuma.
- ❖ **Spēlējam paslēpes.** Viens slēpjas, otrs meklē. No 2 gadu vecuma.
- ❖ **Darinām spēļu naudu.** Zem papīra paliekam monētu. Ar mīkstu zīmuli švīkājam virs monētas. Izgriežam spēļu naudu. No 5 gadu vecuma.
- ❖ **Traipu zīmējumi.** Uzšļakstām tušu vai akvareļkrāsas uz papīra. Pārlokām papīru, saspiežot krāsu, tad atkal atveram. No 3 gadu vecuma.
- ❖ **Taisām kolāžas.** No avīzes vai žurnālu lapām izgriežam vai izplēšam gabaliņus. Līmējam no tiem krāsainas kolāžas. No 3 gadu vecuma.
- ❖ **Mājiņa no kastes.** Taisām mājiņu no korpju kastes. Ieliekam tajā izgrieztas mēbeles. No 5 gadu vecuma.
- ❖ **Māte un bērns vai tētis un mazulis.** Maināmies lomām: lieli spēlē bērnus, mazie – pieaugušos. No 2 gadu vecuma.
- ❖ **Zīmējam roku.** Liekam plaukstu uz papīra un ar zīmuli apzīmējam tās kontūras. Izgriežam un izkrāsojam. No 5 gadu vecuma.
- ❖ **Lienam uz muguras.** Noguļamies uz muguras un pa istabu pārvietojamies, cenšoties neaizķert priekšmetus. No 4 gadu vecuma.
- ❖ **Spēlējam princeses un prinčus.** Pagatavojam "zelta" kroņus no papīra un velkam galvā. No 3 gadu vecuma.
- ❖ **Izdomājam stāstus.** Viens sāk izdomātu stāstu, cits to turpina. No 4 gadu vecuma.
- ❖ **Papildinām zīmējumu.** Lapas vidū viens uzzīmē punktu, nākamajam zīmējums jāpapildina. Un tā turpinām, mainoties. No 4 gadu vecuma.

PASAULES SKOLOTĀJU DIENA



5.oktobris - Pasaules skolotāju diena

Kopš 1994. gada UNESCO aicina visā pasaulē kopīgi atzīmēt Pasaules skolotāju dienu, lai sveiktu skolotājus un izceltu viņu nozīmīgo lomu kvalitatīvas izglītības nodrošināšanā. Dienas mērķis ir pateikties skolotājiem un visiem apmācītājiem par ieguldīto darbu katra individuālajā un visas sabiedrības attīstībā. UNESCO LNK šīs dienas ietvaros uzsvē skolotāju svarīgo lomu zināšanu nodrošināšanā, attieksmju veidošanā un vērtību uzstādīšanā, kas ir būtiskākie aspekti pasaules izpratnes

veidošanā un spējā vadīt pārdomātas pārmaiņas

KĀDAM IR JĀBŪT LABAM SKOLOTĀJAM?

Skolotāja profesija ir vienlīdz aizraušānās un arī visnotaļ prātīga nodarbošanās. Labi mācīt nozīmē ne tikai motivēt skolēnus mācīties, bet arī iemācīt viņiem, **kā mācīties**, un darīt to tā, lai mācīšanās process būtu: svarīgs, jēgpilns, neaizmirstams.

Tas nozīmē – **būt aizrautīgam** savā darbā un ar savu aizrautību *aplīpināt* arī citus, īpaši jau skolēnus! **Labs skolotājs ir kā diriģents un skolēni ir viņa orķestris. Katrs skolēns spēlē citu instrumentu, turklāt atšķirīgā prasmes līmenī.** Skolotāja darbs ir **attīstīt šīs prasmes** un panākt, lai visi instrumenti **saliedētos vienotā skanējumā un kopā radītu mūziku!**

Labs skolotājs ne vienmēr ir pakļauts noteiktai dienas kārtībai un ne vienmēr ir stingrs un nelokāms, bet spēj būt: kustīgs, mainīties, reaģēt un pielāgoties mainīgiem apstākļiem. eksperimentēt,

Labi mācīt nozīmē: rūpēties un audzināt, attīstīt prātu un talantus, pārzināt savas profesijas noslēpumus; daudz lasīt, būt kompetentam, savienot teoriju ar praksi, konsultēties un sadarboties ar citiem praktiķiem, klausīties, jautāt, būt atsaucīgam, būt atbrīvotam, atcerēties, ka katrs bērns ir atšķirīgs, mudināt bērnus būt izciliem, saglabājot cilvēcību, respektējot citus, vienmēr rīkoties profesionāli.

Labai mācīšanai piemīt stils. Efektīvi mācīt nenozīmē stāvēt kā pielīmētam, ar abām rokām iekrampēties mēbelēs, acis nenolaist no projektorā attēla un klusi pie sevis kaut ko bubināt. **Labs skolotājs pārvalda telpu un jūt katru skolēnu tajā.**

Laba mācīšana nozīmē **piedzīvot prieku**, un tās patiesais apbalvojums ir jūtams tad, kad: skolotāja acis *saslēdzas* ar pēdējā solā sēdošo skolēnu acīm un redz, kā veidojas viņu domas, kā skolēni kļūst labāki; kad enerģisks smaids bērna sejā nozīmē, ka pēkšņi viss kļuvis skaidrs; kad skolēns saka, ka tikšanās ar skolotāju ir mainījusi viņa dzīvi vai tas, ko skolotājs iemācījis, ir bijis visnoderīgākais skolēna dzīvē.

Labs skolotājs nestrādā naudas dēļ, bet tāpēc, ka viņam patiesi patīk darīt savu darbu un viņam tas ir vajadzīgs. Labs skolotājs nevar iedomāties sevi darām ko citu!

PUTRAS DIENA



10.oktobris ir Starptautiskā Putras diena. Programmas mērķis ir popularizēt putras kā mūsdienīgu ēdienu un radīt jaunas putras ēšanas tradīcijas. Graudaugi ir viena no nozīmīgākajām produktu grupām, tāpēc ir svarīgi, lai bērni un vecāki mainītu savus ikdienas paradumus un daudz biežāk ēstu graudaugu ēdienus, it īpaši veselīgās putras. Pēc uztura speciālistu ieteikumiem graudaugiem būtu jābūt aptuveni pusei mūsu uzturā.

RECEPTES

❖ BIEZPUTRA AR ROZĪNĒM, KANĒLI UN PIENU

320 kkal, 4 g tauki (apelsīns ~ 120 kkal)

Nepieciešams:

50 g auzu pārslu, 200 ml piena ar samazinātu (2%) tauku saturu, 1 ēdamkarote ar kaudzi (30 g) rozīņu bez kauliņiem, Šķipsna malta kanēļa

Pagatavo: Katlīnā ieber auzu pārslas un ielej pienu. Maisot vāra uz nelielas uguns, līdz sabiezē. Biezputru noņem no uguns un tajā iemaisa rozīnes. Pārlej bļodā un pārkaisa ar kanēli.

Desertā apēd vienu apelsīnu!

❖ ČETRU GRAUDU BIEZPUTRA

360 kkal, 3 g tauki (ābols ~ 80 kkal)

Nepieciešams:

100 ml četru veidu graudu pārslu, 100 ml ūdens, 100 ml piena ar samazinātu tauku (2%) saturu, Sāls un medus pēc garšas

Pagatavo: Uzvāra ūdeni, pievieno četru veidu labības graudu pārslas, uzvāra, pievieno pienu un atkal uzvāra. Vārošu biezputru 3 minūtes maisa, pievieno tējkaroti medus un sāli pēc garšas un 2 minūtes atstāj zem vāka. Pasniedzot pievieno viena vidēji liela ābola šķēlītes.

Ēd kopā ar nesaldinātu pienu vai tēju.

❖ RĪSU BIEZPUTRA AR BUMBIERIEM

400 kkal, 10,5 g tauku(bumbieri ~ 160 kkal)

Nepieciešams:

4 ēdamkarotes biezputras rīsu, 100 ml ūdens, 300 ml piena ar samazinātu tauku (2%) saturu, 1 tējkarote eļļas, Sāls un cukurs pēc garšas, 2 bumbieri

Pagatavo: Uzvāra ūdeni, pievieno rīsus un vāra uz lēnas uguns, līdz ūdens izvārījies un rīsi ir gandrīz gatavi. Pievieno pienu, sāli un cukuru, eļļu un zem vāka vāra līdz gatavībai.

Pasniedz ar sagrieztām bumbieriem.

TĪRO ROKU DIENA



15.oktobrī tiek atzīmēta Tīro roku diena. Kaut arī dzīvojam 21.gs., ievērot absolūtu sterilitāti ikdienā nav iespējams pat slimnīcās, tāpēc roku

higienai ir ļoti būtiska loma ikviena cilvēka dzīvē. Piedāvājam praktiskus padomus, kā ievērojami samazināt saskari ar dažādiem mikroorganismiem ikdienas gaitās un mazināt to negatīvo ietekmi uz veselību.

Mazgājiet rokas regulāri – pirms un pēc ēšanas, pēc labierīcību apmeklēšanas, slimu cilvēku aprūpes, mājdzīvnieku mīlošanas, ēst gatavošanas, rokdarbiem, remontdarbiem u.tml.

Mazgājiet rokas pareizi:

- ❖ Lai kārtīgi nomazgātu rokas, atbrīvojiet tās no rotaslietām un gredzeniem.
- ❖ Saslapiniet rokas un paņemiet ziepes.

KĀ PAREIZI MAZGĀT ROKAS?

- ❖ Mazgā rokas ar siltu, tekošu ūdeni un ziepēm,
- ❖ rūpīgi ziepē visas plaukstu virsmas, pirkstus, to starpas, arī plaukstu locītavas un nagus,
- ❖ pēc mazgāšanas rokas rūpīgi nosusini, vislabāk ar vienreiz lietojamu papīra salveti,
- ❖ lai rokas nekļūtu pārlietu sausas, lieto rokas kopjošu krēmu pēc katras mazgāšanas reizes.



ATGĀDINĀM, KAD JĀMAZGĀ ROKAS:

- ❖ pirms ēšanas vai ēdiena gatavošanas,
- ❖ pirms brūces pārsiešanas vai slimnieka/ zīdaiņa aprūpes,
- ❖ pirms kontaktlēcu ielikšanas/ izņemšanas,
- ❖ pēc atgriešanās mājās no rotaļām pagalmā, sabiedriskā transporta lietošanas, veikalu u.c. sabiedrisku vietu apmeklēšanas,
- ❖ pēc tualetes apmeklējuma,
- ❖ pēc autiņbikšu mainīšanas,
- ❖ pēc deguna šņaukšanas, klepošanas, šķaudīšanas,
- ❖ pēc atkritumu iznešanas,
- ❖ pēc saskares ar jēlu gaļu vai zivīm,
- ❖ pēc slimnieka aprūpes.

MĀRTIŅI



Mārtiņi jeb **Mārtiņdiena** ir seni latviešu ziemas sagaidīšanas svētki, kad beidzās pieguļas un ganu laiks. Pēc Saules kalendāra Mārtiņdiena iezīmē viduspunktu starp rudens saulgriežiem (Miķeļiem) un ziemas saulgriežiem (Ziemassvētkiem) un tiek svinēta novembravidū. Mārtiņos beidzās Veļu laiks un sākās Sala laiks, kad staigājāji kļuva izbraucami un varēja gaidīt zirgos sēdošu bruņotu vīru sirojumus.

MĀRTIŅDIENAS TICĒJUMI

- ❖ Ja Mārtiņa diena jauka un skaidra, tad ziemā būs liels sals.
- ❖ Mārtiņdienā jāmin mīklas, lai aug gari lini.
- ❖ Ja Mārtiņa diena ir miglaina, tad ziema būs silta.

MĀRTIŅDIENAS TAUTASDZIESMAS

ne rīb, rati kladz,
to zemi rībināja?
atbrauca Mārtiņdiena
vīriem kumeliem.

tiņam gaili kāvu
vīriem cekuliem,
tas manu jaunu gadu
lzus miežus audzināja.

rtiņš bija labs vīriņš
visiem vīriņiem:
rudē, pavasar,
šā maizes laiciņā.

ņš nāk, Ūsiņš nāk,
rtiņš nāk vēl labāk:
ņš nāk zaļu lauku,
rtiņš rudzu apcirknīti.

MĀRTIŅDIENA CITU TAUTU TRADĪCIJĀS

Mārtiņbērnu gājiens ar laternām Holandē Mārtiņa dienas tradīcijas pazīstamas daudzu Eiropas valstu iedzīvotājiem. Vācieši šos svētkus dēvē par *Martinstag*, angļi par *Martinmas*, zviedri par *Mårtensafton*, dāņi par *Mortensdag*, somi par *Martinpäivä*, igauņi par *Mardipäev*. Kopš viduslaikiem šie svētki saistījās ar zirgu kultu un bruņinieku tradīcijām. Austrijā, Vācijā un Nīderlandē Mārtiņu vakarā notiek svinīgi bērnu gājieni ar svecēm un laternām. Tradicionālā svētku maltīte šajā dienā ir cepta zoss





Lāčplēša diena ir kopš 1920. gada **11. novembra** rīkota Lāčplēša Kara ordeņa svētku un pasniegšanas diena, kas vēlāk kļuvusi par visu Latvijas brīvības cīņās kritušo varoņu piemiņas dienu. Viena no pazīstamākajām Lāčplēša dienas tradīcijām, kas aizsākusies 1988. gadā, ir svecīšu aizdedzināšana pie Rīgas pils mūra 11. novembra krastmalā.

1919. gada 11. novembrī, Bermontiādes laikā, Latvijas Bruņotie spēki ar Rīgas līcī izvietoto franču un britu kuģu artilērijas atbalstu pēc gandrīz mēnesi ilgušām cīņām Pārdaugavā sakāva Pāvela Bermonta-Avalova komandēto un Rīdigeru fon der Golca atbalstīto Rietumkrievijas Brīvprātīgo armiju. Lai gan pilnībā no Latvijas iebrucējus izdevās padzīt tikai gada beigās, Rīgas atbrīvošanu 11. novembrī simboliski uzskata arī par uzvaru Latvijas brīvības cīņās

KĀ SVIN? Ar patriotiskām janiešu spēlēm, karavīriem veltītiem pasākumiem, piemiņas brīžiem karavīru atdusas vietās, un lāpu gājienu atzīmēja Lāčplēša diena.

KAS IR LĀČPLĒSIS?

Lāčplēsis ir simbolisks latviešu tēls, kas ir aprakstīts literatūrā un filmās. Lāčplēša vārds un tēla elementi ir sastopami arī plašākā latviešu kultūrā. Viens no pazīstamākajiem darbiem, kurā aprakstīts Lāčplēsis, ir Andreja Pumpura varoņeposs "Lāčplēsis". Lāčplēsis ir balstīts uz latviešu teikas tēla. Lāčplēsis simbolizē tautas diženumu, bet viņa varonība simbolizē cilvēka drošsirdību aizstāvēt dzimteni no iebrucējiem. Ir sastopama varoņa vārda variācija — Lāčausis. Šis vārds radies no viņa cepures lāča ausīm, viņa pārspēka slepenais avots.



18.NOVEMBRIS

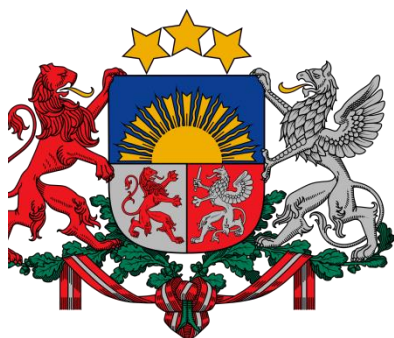
DAUDZ LAIMES, LATVIJA!

Latvijas valsts pasludināšana 1918. gada 18. novembrī ir konstitucionāls tiesību akts, ar kuru Tautas padomes priekšsēdētāja vietnieks Gustavs Zemgals paziņoja, ka suverēnā valsts vara Latvijā ir pārgājusi Tautas padomes rokās. Pirmais Latvijas Ministru Prezidents Kārlis Ulmanis paziņoja par Pagaidu valdības nodomiem un uzdevumiem.

18. novembra vakarā Tautas Padomes un Pagaidu valdības vārdā Kārlis Ulmanis un Gustavs Zemgals griezās pie Latvijas pilsoņiem ar uzsaukumu, kurā Tautas Padome pasludina, ka Latvija ir patstāvīga, neatkarīga, demokrātiski-republiska valsts, kuras Satversmi tuvākajā nākotnē noteiks Satversmes sapulce un, ka Tautas Padome kā augstāko izpildu varu Latvijā ir nodibinājusi Latvijas Pagaidu valdību.

LATVIJAS SIMOBOLI

Latvijas ģerbonis



Latvijas karogs



Latvijas himna

„Dievs, svētī Latviju,
Mūs' dārgo tēviju,
Svētī jel Latviju,
Ak, svētī jel to!
Kur latvju meitas zied,
Kur latvju dēli dzied,
Laid mums tur laimē diet,
Mūs' Latvijā!”



Par godu Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai izkrāšņo sevi un savus mīļos ar šīm Latvijas svētku piespraudēm. Piespraud šo aksesuāru pie sava svētku apģērba 18. novembra svinībās!

DAUGAVPILS



Daugavpils ir pilsēta Latvijā, viena no deviņām republikas nozīmes pilsētām valstī. Tās kopējā platība ir 72,48 km² un iedzīvotāju skaits 2016. gada 1. janvārī bija 95 467. Tā ir Latvijas otra lielākā pilsēta pēc iedzīvotāju skaita pēc Rīgas. Daugavpils atrodas Latgalē, valsts dienvidaustrumos pie Daugavas. Pilsēta ir izvietota Austrumlatvijas zemienesdienvidaustrumu malā. Pilsētas lielākā daļa atrodas senās Daugavas gultnē,

kas tās teritorijā ir šaura. Pilsēta izvietojusies Daugavas abos krastos. Upes garums pilsētas teritorijā ir aptuveni 16 km. Daugavpils ir Latgales plānošanas reģiona lielākā pilsēta, rūpniecības, izglītības centrs, kā arī nozīmīgs kultūras, sporta un atpūtas centrs. Pilsēta ir arī nozīmīgs sociāli ekonomiskās attīstības centrs Baltijā.

DAUGAVPILS CITI NOSAUKUMI:

latgaliešu: *Daugpiļs*

igauņu: *Väinalinn*

somu: *Väinänlinna*

vācu: *Dünaburg*

krievu: *Двинск,*

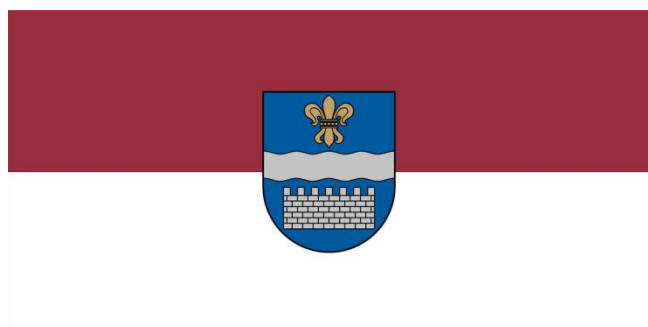
Борисоглебск

poļu: *Dyneburg, Dzwinoń,*

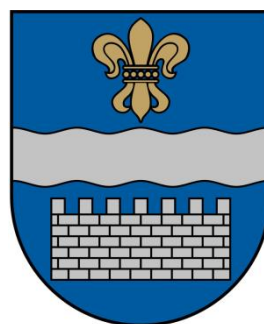
Dźwińsk



Daugavpils karogs



Daugavpils ģerbonis



ZIEMA



Ziema ir aukstākā gada sezonas polārajā un mērenajā klimatā, starp rudeni un pavasari. Ziema ir izskaidrojama ar to, ka Zemes ass puslode ir vērsta prom no Saules. Dažādas kultūras definē dažādus datumus, kā ziemas sākumu, un dažas definīcijas definē atkarībā no laika apstākļiem.

Kad ziemeļu puslodē ir ziema, dienvidu puslodē ir vasara, un otrādi. Daudzos reģionos, ziema ir saistīta ar sniega un sala temperatūrām. Ziemas saulgrieži ir brīdis, kad saules paaugstināšanās attiecībā uz Ziemeļpola vai Dienvidpola ir visvairāk uz negatīvo vērtību (tas ir tad, kad saule

ir vistālākajā apvāršņa malā, mērot no pola), kas nozīmē, ka šī diena ir visīsākā diena un visgarākā nakts.

ZIEMAS TIPI

- **Kalendārā ziema** — laika posms no 1. decembra līdz 28. februārim (garajā gadā 29. februārim) ieskaitot.
- **Astronomiskā ziema** — sākas ziemas saulgriežos (21. vai 22. decembrī) un beidzas ar pavasara ekvinokciju (19., 20. vai 21. martā).
- **Meteoroloģiskā ziema** — periods, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra ir stabili vienāda un zemāka par 0 grādiem.

SPĒLES BĒRNIEM ZIEMĀ

„Soli pa solim” Sākumā bērnam var pastāstīt, ka mežā vilki pārvietojas baros, kopā, bet tomēr viens aiz otra. Pēc tam piedāvāriet bērnam jautri izskrieties ar nosacījumu - viens otru ķer, cītīgi lecot pirmā skrējēja pēdās. Pēc tam kopīgi varat pētīt, kādas pēdas esat izveidojuši.

„Šaujam mērķi” Ja sniegs ir mitrs, no tā var izveidot daudz sniega pikus, un var sarīkot kārtīgu izšaudīšanos. Kā tieši? Nu - bērnam ir daudz jākustas, bet te skriet nevajadzēs, šī būs iespēja attīstīt bērna spēju koncentrēties un koordinēt kustības vienlaikus. Sākumā vajadzētu no sniega uzbūvēt kādu mērķi, pēc tam jāsagatavo kaujas arsenāls. Kad ir pietiekoši daudz sniega pikus, izvēlamies vietu, kur nostāties un šaujam! Metam mērķi, kamēr tas sabrūk, redzēsiet, būs jautri!

„Darbs ar lāpstu” Ja vasarā ar lāpstiņām rakājāties pa smiltīm, ziemā noderēs sniegs! Noderēs tieši smilškastei paredzētās lāpstiņas, un pirms pastaigas kopā varat ar lāpstiņām patīrīt kādu taciņu pie mājas, kāpņu telpas vai rotaļu laukumā. Ja bērnam šī nodarbe patīk, var iegādāties jau lielāku bērnu lāpstiņu un lielās kupenās uz sacensībām rakt bedres. Tādās bedrēs un tuneļos bērns var noslēpties, viņam patiks! Bet, ja mamma aizraksies pie bērna pa otru tuneļa pusi, viņam būs vēl lielāks prieks un pārsteigums!

„Apsedzam kokus” Te arī noderēs lāpsta un sausāks sniedziņš. Pastāsti bērnam, ka ziemā Ziemassvētku vecītis ļoti priecājas, ja visapkārt ir tīrs, balts sniedziņš. Viņš rūpīgi aptin katru kociņu ar sniega segu, lai tas nesaltu. Piedāvā bērnam un viņa draugiem apbērt visus sētas kociņus ar sniega mētelīšiem. Var apbērt arī zālīti, kas izlīdusi ārā no sniega. To pašu var darīt ar krūmiņiem.

PRET LATVIEŠU TAUTU VĒRSTĀ TOTALITĀRĀ KOMUNISTISKĀ REŽĪMA GENOCĪDA UPURU PIEMIŅAS DIENA



Katru gadu decembra pirmajā svētdienā Latvijas kalendārā tiek atzīmēta pret latviešu tautu vērstā totalitārā komunistiskā režīma genocīda upuru piemiņas diena. Atšķirībā no citām upuru piemiņas dienām, šī diena ir veltīta 1937.-1938. gadā bojā gājušo Padomju Savienības (Krievijas) latviešu piemiņai. Pēc Austrumu latviešu biedrības iniciatīvas šo dienu kā atceres dienu staļiniskā režīma represijās cietušajiem apstiprināja Latvijas Saeima 1998. gada 17. jūnijā, Valsts prezidents attiecīgos grozījumus likumā apstiprināja 1998. gada 8. jūlijā.

Represijas pret Padomju Savienībā dzīvojošiem latviešiem PSRS represīvās iestādes izvērta t.s. Lielā terora gados (1937.-1938. gadā). Ilgu laiku kā Austrumos, tā Rietumos 1937.-1938. gada Lielais terors Padomju Savienībā tika aplūkots tikai kā boļševiku partijas vadošo kadru, kā arī PSRS saimnieciskās, militārās un intelektuālās elites vajāšana un iznīcināšana. Pēdējos gados secināts, ka Lielais terors faktiski ir sācies ar masu politisko represiju izvēršanu, kuru mērķis bija arī izdomātās nacionālo mazākumtautību „piektās kolonnas” likvidācija.

Arī pret PSRS dzīvojošajiem latviešiem 1937. gada **3. decembrī** tika uzsākta īpaša Latviešu operācija, kura, tāpat kā citas nacionālās operācijas pret PSRS dzīvojošajām mazākumtautībām, turpinājās līdz 1938. gada novembra vidum. Šajā laikā vairāk nekā 22 000 latviešu tika represēti, no viņiem vairāk nekā 16 000 latviešu – nošauti. Šī ir viena no vistraģiskākajām latviešu tautas 20. gadsimta vēstures lappusēm, ko vairāki autori un publicisti ir nosaukuši pat par genocīdu. To var kvalificēt arī kā noziegumu pret cilvēci un kā etnisko tīrīšanu.

Arī Padomju Savienībā dzīvojošie latvieši bija latviešu nācijas daļa. Latvijas iedzīvotāju un latviešu tautas dzīvā spēka zaudējumi 20. gadsimtā ir viens no atslēgas jautājumiem Latvijas 20. gadsimta vēsturē – līdzās zaudējumiem Pirmajā pasaules karā, Brīvības cīņās (Neatkarības karā), Otrajā pasaules karā, 1941. gada 14. jūnija un 1949. gada 25. marta deportācijās.

ADVENTE



Advente jeb **advents** (latīņu: *adventus* — ‘atnākšana’) ir Ziemassvētku gaidīšanas laiks, kas sākas no ceturtās svētdienas pirms Ziemassvētkiem. Advente ir kristiešu liturģiskā gada sākums.^[1] Advente tiek saistīta ar gavēni, mieru, klusumu un pārdomām. Šajā laikā no egļu zariem pītājā adventes vainagā tiek dedzinātas četras sveces, kuras tiek pakāpeniski iedegtas gaidīšanas nedēļas svētdienās. Adventes laika liturģiskā krāsa ir violeta vai zila. Latviešu valodnieks Jānis Endzelīns piedāvājis adventes laiku dēvēt vīriešu dzimtē, proti, par adventu, bet katru tās svētdienu sievietes dzimtē — par adventi. Tomēr mūsdienās galvenokārt ieteiktā pamatforma ir advente.

KĀ UZTAISĪT ADVENTAS VAINAGU?

Pamatnes veidošana: Lai izveidotu vainaga formu, nepieciešama stingra pamatne. Tās izveidošanā vari izmantot: salmus vai garus, sausus zāles stiebrus, kurus sakārtot vienādā biezumā un stingri nosiet ar stiepli vai diegu, izveidojot „trupīņu”, lokanus un elastīgus zarus, kurus nostiprināt, izveidojot apla formu. Vari izmantot, piemēram, skujkoku, kārkla vai lazdas zarus, veikalā vari iegādāties apaļu metāla rāmi, kuru varēsi izmantot arī nākamajos gados. Jārēķinās, ka pamatne būs masīvāka un smagāka.

Izmantojamie materiāli: Vainaga izgatavošanā vari izmantot visas tev pieejamās dabas veltes: egļu vai priežu skujas, sūnas, lapegļu čiekurus. Vainaga veidošanā vari izmantot sausus zāles stiebrus un salmus.

Rotāšanas knifi: Pēc vainaga formas izveidošanas, klāt radošā daļa – dekorēšana. Kreļļu virtenes, pērlītes, lentas, mākslīgais sniedziņš, spīdumi. Izmanto arī dabas veltes, piemēram, brūkleņu lapiņas, kaltētas ogas. Salmu/zāles stiebru vainagus dekorē ar maziem čiekuriem, kanēļstandziņām, žāvētiem citrusaugļiem un banānu ripiņām, valriekstu čaulām, ozolzīlēm, kastaņu cepurītēm, ķērpjiem, magoņu galvām utt. Čiekurus vari nopūst sudraba, zelta krāsā un aplīmēt ar pērlītēm.

Sveces un to stiprinājumi: Atceries sarūpēt četras sveces. Šobrīd veikalos var iegādāties dažādas formas sveces: garākas, mazas un apaļas, kantainas, trīsstūru sveces u.c.

Lai novērstu sveču apgāšanos, labāk tās nostiprini ar stieplēm vai pielīmē pie pamatnes ar līmes pistoli. Tāpat vari izmantot neuzkrītošus svečturus.

Nopērc pamatni un izrotā pats: Tirdziņos ir iespēja iegādāties gatavu Adventes vainagu. Tavā pārziņā paliek rotāšana pēc savas gaumes.

PIPARKŪKAS



Piparkūku dzimtene ir Tuvie Austrumi, kur tās cepa jau pirms 5000 gadu. Ļaudis ticējuši, ka piparotajiem medus raušiem piemīt īpašs spēks un tos izmantojuši, lai atvairītu dēmonus, pielabinātos dievībām un dotu līdzīgu mirušajiem aizsaulē.

Eiropā piparkūkas pazīstamas kopš 992. gada, kad Francijā to pagatavošanu sāka mācīt armēņu mūks Nikopoles Gregorijs. Mūki piparkūkas gatavojuši eņģeļu un svēto formās, un šīs piparkūku formas bijušas populāras līdz pat mūsdienām.

Gadsimtiem ilgi pipari bija dārgas garšvielas, kuras lietot varēja atļauties tikai turīgi pilsoņi. Turklāt tas bija statusa jautājums: ja saimnieki to varēja atļauties, tad arī viesiem to bija jāļauj sajūst gan ceļot priekšā piparotus cepumus, gan arī viņam kādu piparu klāt piešaujot.

Pirmie 14 oficiāli atzītie piparkūku cepšanas meistari Eiropā savu amata gildi izveidoja 1643. gadā Vācijā. Divus gadus vēlāk tika izdoti speciāli „piparkūku statūti”, kas strikti reglamentēja ar piparkūkām saistītos jautājumus un, piemēram, noteica, ka pārdot piparkūkas ir tiesības tikai tiem, kam pieder sava krāsns.

Anglijas karaliene Elizabete I valdīšanas laikā lūdza, lai uz svētkiem tiktu izgatavoti piparkūku cilvēciņi par godu viņas viesiem, kuriem šīs piparkūkas arī tika dalītas. Tā radās piparkūku vīriņš. Savukārt piparkūku mājiņa radās 19. gadsimtā, ļaudīm iedvesmojoties no Hansa Kristiana Andersena pasakas „Ansītis un Grietiņa”.

Piparkūku sastāvā neatsverama nozīme ir garšvielām. Piemēram, medus piparkūku sastāvā ietilpst: kanēlis, muskatnieks, krustnagliņas, ingvers, kardamons, koriandrs, melnie pipari, smaržīgie pipari un pūdercukurs. Izgaršojot piparkūkas gabaliņu, varam apzināties, ka patiesībā mums mutē šajā brīdī ir pa kripatai gandrīz no visiem zemeslodes nostūriem.

PIPARKŪKU RECEPTE

SASTĀVDAĻAS:

- 3 glāzes kviešu miltu;
- 2 glāzes cukura;
- 1 glāze skābā krējuma;
- 4 olas;
- 1 tējkarote cepamā pulvera;
- 2/3 no cieta piparkūku mīklā minēto garšvielu daudzuma.

PAGATAVOŠANA:

1. 1/2 glāzes cukura ar 1/2

glāzes ūdeni uzvāra, līdz cukurs izkūst un kļūst brūns.

2. Tad pievieno pārējo cukuru un karsē, līdz cukurs izkūst, pievieno garšvielas, miltus, krējumu, sakultas olas, cepamo pulveri.

3. Masu labi saul, lej uz plāts 2 cm biezumā un cep mērenā siltumā. Kad gatavas, sagriež vēlamajos gabaliņos.



ZIEMASSVĒTKI



Ziemassvētki jeb **Ziemsvētki** ir ikgadēji svētki, kuros atzīmē ziemas saulgriežus un Jēzus Kristus dzimšanu. Lielākajā daļā pasaules kristiešu ziemassvētkus svin no 24. līdz 26. decembrim (24. decembrī ir Ziemassvētku vakars, 25. decembrī — Pirmie Ziemassvētki, bet 26. decembrī — Otrie Ziemassvētki). Kristietībā pieņemts, ka Jēzus Kristus ir dzimis 25. decembrī, tomēr daļā pareizticīgo baznīcu šo datumu aprēķina pēc Jūlija kalendāra, tāpēc vairums pareizticīgo Ziemassvētkus svin 6., 7. un 8.

janvārī.

MŪSDIENU LATVIEŠU TRADĪCIJAS

Tradicionāli latviešu rotājumi Ziemassvētkos ir **Puzuri** un **Ziemassvētku egle**, kā arī eglu zari un rotājumi, kas izgatavoti no putnu spalvām un olām, salmiem, smilgām, augļiem, dārzeņiem un ogām. Tiek dāvinātas dāvanas, kuras parasti novieto zem eglītes. Lai saņemtu dāvanu bieži vien tiek prasīts noskaitīt dzejoli vai nodziedāt dziesmu. Pieņemts, ka dāvanas nes Ziemassvētku vecītis, kuram reizēm palīdz rūķīši. Bērnu svinības Ziemassvētku laikā bieži norit ar pārgērbšanos par meža zvēriem un rūķiem, kas ir seno tradīciju patapinājums.

KĀ PAGATAVOT PUZURI?

Puzuri ir tradicionāli latviešu istabas rotājumi, kurus gatavo no niedrēm vai salmiem, labības stiebriem, smilgām izrotājot ar papīru, spalvām, krāsainiem dzīpariem, olu čaumalām, ēvelskaidām vai citiem dabas materiāliem. Senāk ar puzuriem pušķoja svinību (arī kāzu) telpas. Tos pakāra virs ēdamgalda, šūpuļa un citās vietās.

